

Cyprus

Travel Planner

KOPIASTE!

Välkommen till Cypern

Bästa resenär,

Det finns en myriad av öar i Medelhavet, men det är endast en av dem som Afrodite, antikens grekiska kärleksgudinna, kallar sitt hem och det är Cypern. Oavsett vad du är intresserad av eller vilket tempo du rör dig i hälsar Cypern dig välkommen med öppna armar. Våra stränder är inte bara vackra, utan är också certifierade som några av Europas allra renaste stränder. Endast en kort körtur från kustens kristallklara vatten väntar de pinjeklädda Troodos-bergen med cederträd, vilt strövande mufflonfår och ett pärlband av kyrkor och kloster med makalösa bysantinska freskomålningar och ikoner.

Cypern är ett paradiset för den som älskar arkeologi. Här finns alltifrån över 11 000 år gamla bosättningar från den yngre stenåldern till spektakulära grekisk-romanska ruiner som Kourions antika teater och medeltida fästningar som Kolossiborgen. Listan över alla skatter är oändlig och omfattar t.ex. de mystiska kungagravarna ... och villorna med stora, färgsprakande mosaiker som alltjämt är bevarade.

Trots att Cypern är Medelhavets tredje största ö är den förvånansvärt kompakt och smidig att utforska. Mellan de skrovliga bergstopparna och den glittrande kusten färdas du både genom öppna landskap och kuperade områden med vinodlingar.

Ströva omkring i idylliska byar där tempot går ner och det alltid finns tid för en kaffe till. Överallt i Cypern kan du uppleva öns eget kök bestående av meze, dvs. smårätter med alltifrån grillat, delikat kryddat kött till färska grönsaker och fantastiska ostar som den berömda halloumin (den smakrika fårosten som även kan grillas).

Cypern är inte bara fast förankrat i sin rika historia, utan även en blomstrande modern republik med en tjänsteekonomi som är unik för den här regionen. Den varmhjärtade och öppna cypritiska befolkningen delar mer än gärna med sig av sin ö till dig. Här finns bland annat ett attraktivt utbud av olika boendalternativ: lyxiga hotell med lokal atmosfär och högsta tänkbara internationella standard, fina turistvillor, möjligheter att bo på lantgård och mycket, mycket annat.

~ Turismministeriet

"... välkommen hit till Cypern"

~ William Shakespeare, Othello

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 4 UPTÄCK CYPERN**
Afrodites ö väntar på dig
- 6 CYPERN GENOM TIDERN**
Cyperns historia
- 8 LEFKOSIA (NICOSIA)**
Upplev venetianska fästningsverk, antika dörrar och livliga tavernor i öns huvudstad
- 10 LEMESOS (LIMASSOL)**
Hemort för legendariska kungar och kungariken, hotell i världsklass och historiska skatter
- 12 LARNAKA**
Ströva längs den berömda strandpromenaden i denna inkörspport till Cypern och Sankt Lasaros hemstad
- 14 PAFOS**
Gamla seder och traditioner lever fortfarande kvar i Afrodites stad
- 16 TROODOS**
Vandra genom pinjeskogar och utforska bysantinska kyrkor och pittoreska byar
- 18 AMMOCHOSTOS (FAMAGUSTA)**
Njut av azurblått vatten och sandstränder på Cyperns sydöstra kust
- 20 RESEFÖRSLAG**
Besök ön som en destination i sig ... eller gör en spännande avstickare
- 21 KULTURELLA RUNDTURER**
Följ i historiens fotsteg
- 22 CYPERN FÖR DIG MED SPECIALINTRESSEN**
Här finns något för alla
- 24 CYPERNS MAT**
Det cypriotiska köket, restauranger, nattliv och underhållning
- 25 CYPERNS VINER**
Vinrundturer, Commandaria och Zivania
- 26 KULTUREVENEMANG OCH ALLMÄNNA HELGDAGAR**
Ett land med festivaler, folklore och festligheter
- 27 BOENDEALTERNATIV**
Var man kan bo på Cypern
- 28 PRAKTISK INFORMATION**
Bra saker att känna till innan du reser
- 30 DET TILLGÄNGLIGA CYPERN**
- 31 KARTA ÖVER CYPERN**

CYPERN

AFRODITES Ö VÄNTAR PÅ DIG ...

Hon var inte bara den mäktigaste av alla gudar, utan om man får tro konsten och arkeologin var Afrodite dessutom den vackraste av dem alla. Därför är det kanske inte så konstigt att hon aldrig lämnade ön efter att hon någon gång under antiken hade rest sig upp ur vågorna på Cyperns västra kust. Hennes mytiska väsen präglar fortfarande ön – det genomsyrar det klassiska, orörda landskapet med olivträd och citruslundar och det cypriotiska folkets välkomnande leenden. Cypriotererna är stolta över att bo på en ö vars historia sträcker sig hela vägen från antiken till Europeiska unionen (Republiken Cypern är med i EU). De delar med glädje med sig av sin stora kulturella rikedom till besökaren.

Cypern, som ligger i den östra delen av Medelhavet, har alltid haft en kulturell koppling till antikens Grekland, men ön har varit bebodd i cirka 11 000 år – långt före något känt eller namngivet imperium. Men efterhand skulle ön komma att befolkas av världens stormakter: akajer, romare, bysantiner, franker, venetianare, osmaner och andra. Under historiens lopp är det få stormakter som inte har blivit förförda av Afrodites okomplicerade, men innerliga charm. Under en stor del av antiken var det koppargruvorna som gjorde ön extra lockande – ordet koppar har ju också fått sitt namn efter ön – och dess geografiska placering ledde till att den under många århundraden blev en stödpunkt för stormakter på frammarsch.

Än i dag är det en lockande plats för människor i rörelse. Det är t.ex. enkelt att flyga hit var man än befinner sig. Och ingen annanstans kan man se och njuta av så många synliga spår av det förflutna på ett lika kompakt och dynamiskt område. Historiens turbulens har i dag resulterat i ett unikt utbud av arkeologiska utgrävningar, intressanta och välhållna museer osv. Allt detta i en modern republik som har en av Europas högsta levnadsstandarder.

Upptäck en rik och brokig historia

Att vandra omkring på en ö med en sådan lång historia kan bara det vara en minnesvärd och historiskt berikande upplevelse. I huvudstaden Lefkosia (Nicosia) kan du vidröra stenarna i de fantastiska murar som venetianerna byggde och som fortfarande omgärdar staden. I Pafos kan du se Sankt Paulus pelare och de ännu äldre och helt unika mosaikerna i Aions respektive Dionysos hus. Här finns så många fascinerande lämningar efter det förflutna att hela staden nu står med på Unescos världsarvslista. Du får inte heller missa Kourions grekisk-romerska teater, det närliggande Apollon Hylates-templet (skogarnas Apollon), Petra tou Romiou (Afrödites klippa) och mycket annat.

En fantastisk natur

Den enastående vackra Akámas-halvön har varit naturälskarens paradiset ända sedan Afrodite gjorde ön till sin. Det var också här hon badade i

mineralkällan – som fortfarande bär hennes namn – efter sina möten med Adonis. Besökaren kan se hennes legendariska badplatser och vandra genom dalgångarna där endast getter rör sig – precis som under antikens dagar.

För den som vill uppleva lugn och vandringsleder på en helt ny nivå väntar Troodos-bergen, med imponerande höga pinjeklädda bergstoppar och majestätiska cederträd. Allt detta utgör en slående kontrast till allt som de vackra kusterna har att bjuda på och finns högst en timme bort med bil.

En världsberömd hamn och en lockande kust

Lemesos (Limassol) är Cyperns största hamn och här hittar man också en del av öns mest spännande nattliv. Längs stranden ligger många fyr- och femstjärniga hotell och i den nya marinan och hamnen finns alltifrån eleganta segelbåtar och kryssningsfartyg till fiskebåtar.

Du kan leva livet på stranden i Ayia Napa, ett av Medelhavets livligaste resmål, eller njuta av lugnet på närliggande Nissi Beach. Cyperns stränder är kända för sitt rena vatten (flera av dem har tilldelats blå flagg) och många kan även erbjuda vindsurfning, parasegling, scubadykning och mycket annat.

Vill du gå ner lite i tempo kan du lämna kusten och resa in i landet för att gå på upptäcktsfärd i byar av hus med vitkalkade väggar, till synes opåverkade av tidens flykt. Här finns Léfkara som är känt för sina vackra spetsar, konstnärskolonin Lania och underbara Omodos med sitt sömniga, soliga torg

mitt i byn och en mängd små hantverksbutiker.

Ett resmål för alla

På dagens Cypern dröjer antikens historia sig kvar parallellt med en modern infrastruktur och kosmopolitisk livsstil. Från det ögonblick du landar på Larnakas nya internationella flygplats känner du hur stressen lättar och en skön avkopplad känsla tar över. Det är kanske inte så konstigt ändå, med tanke på att inte ens Afrodite kunde förmå sig att lämna ön.

Kom och upptäck alla dolda skatter på Cypern, där antiken lever kvar vart än man kommer. Du kan gå omkring och förundras och undrar du över något så delar lokalinvånarna gärna med sig av sina kunskaper och visar dig vägen. "Kopiaste!" säger man här. Det betyder "Kom och var med!" och här menar man det verkligen.

"[E]tt sammanflöde av skilda öden som färgade och belyste historien om en liten ö i Östra Medelhavsäcknenet, gav den uttrycksfullhet och skärpedjup."

~ Lawrence Durrell,
Bittera citroner

Här visar Cyperns sitt soliga väsen.

CYPERN

GENOM TIDERNA ...

Cypern är en ö där många olika civilisationer har mötts. Här finns allt från bosättningar från yngre stenåldern till lämningar efter antikens greker och romare och många fler: bysantiner, franker, venetianare för att bara nämna några. Man skulle behöva många liv för att fördjupa sig i alla dessa epoker. Men på den här soliga och kompakta ön kan allt utforskas på betydligt kortare tid. Här kan man göra många stopp på vägen och uppleva stränder, vinodlingar, kloster, museer och tavernor – allt väntar bara på att bli upptäckt. Man behöver bara kasta en blick på den blå virveln kring Petra tou Romiou, Afrodites klippa, för att få en känsla av varför Cypern har lockat så många människor genom tiderna. På Cypern finns ruiner från yngre stenåldern som ger ordet "tidlös" en helt ny innebörd. På platser som Choirokoitia, som finns med på Unescos världsarvslista, är t.ex. stenruinerna efter antika mänskliga bosättningar 11 000 år gamla. Metallen koppar hittades på ön 3 900 f.Kr. och det var en upptäckt som skulle få handeln och kulturen att ta en ny riktning under antiken. Men under historiens gång har kopparn även lockat till sig stormakterna i regionen. Cypern låg inom geografiskt räckhåll för antikens Grekland, så det var inte så konstigt att grekiska köpmän och bosättare (mykener och akajer) upprättade cypriotiska stadsstater här från 1 650 f.Kr och fram till 1 050 f.Kr.

11 000–3 900 f.Kr: Yngre stenålder

De äldsta bosättningarna som har hittats på ön är från denna period. Man använde stenkärl och längre fram keramik.

3 900–2 500 f.Kr: Kopparstenålder

Bosättningar från kopparstenåldern och spår efter en fruktbarhetskult har hittats på västra Cypern. Koppar upptäcktes på ön.

2 500–1 600 f.Kr: Tidig bronsålder och medelbronsålder

Från och med cirka 2 400 f.Kr. började tillresande från Mindre Asien leta efter koppar på ön. Dessa nykomlingar slog sig ner vid foten av Troodos-bergen där det fanns gott om koppar. Under tidig bronsålder blev det vanligare att man använde metall på Cypern. Cypern började exportera koppar.

1 600–1 050 f.Kr: Bronsålder

Cypern, som under den här perioden kallades Alasia, bedrev nu omfattande handel med sina grannar, delvis på grund av utvinningen av koppar. Efter 1 400 f.Kr. kom den första av flera vågor av grekiska köpmän och bosättare (mykener och akajer) till ön där de spred Greklands språk, religion och seder. Successivt tog de kontroll över ön och upprättade sina egna stadsstater.

1 050–750 f.Kr: Geometrisk tid

Cypern var nu helt helleniserat och hade tio stadsstater. Detta var en period av stort välstånd och Afroditekulten blomstrade.

750–480 f.Kr: Arkaisk och klassisk tid

Detta var en period av välstånd och erövringar. De cypriotiska kungarikena blev skattskyldiga till Assyrien, Egypten och Persien. Men kung Evagoras (411–374 f.Kr.) enade ön och gjorde den till ett viktigt maktcentrum i den grekiska världen.

333–325 f.Kr:

Alexander den store införlivade Cypern i sitt imperium.

310–30 f.Kr: Hellenistisk tid

Alexanders generaler kämpade om vem som skulle få makten efter honom. Cypern blev med tiden en del av den hellenistiska staten under Ptolemaios av Egypten och ingick därefter i den grekisk-alexandriniska världen. Pafos blev huvudstad.

30 f.Kr.–330 e.Kr.: Romersk tid

Cypern blir en del av romarriket, men apostlarna Paulus och Barnabas omvände den romerske prokonsuln till kristendomen och han blev världens förste kristna härskare. År 313 beviljades religionsfrihet och de cypriotiska biskoparna deltog i konciliet i Nicea år 325. Under denna period inträffade flera jordbävningar, vilket ledde till att många städer fick byggas upp på nytt.

330–1191 e.Kr.: Bysantinsk tid

Efter romarrikets delning blev Cypern en del av Bysantinska riket och kristendomen blev officiell religion.

Kejsarinnan Helena besökte ön och grundade Stavrovouni-klostret. Även under denna period inträffade flera

jordbävningar så att bland annat stora basilikor måste byggas upp på nytt. År 488, efter upptäckten av Sankt Barnabas grav, gav kejsare Zenon Cyperns kyrka full självständighet.

1192–1489: Frankisk tid (Lusignan-perioden)

Den grekisk-ortodoxa kyrkan ersattes officiellt av den katolska kyrkan, men överlevde trots detta.

Staden Ammochostos (Famagusta) blev en av världens rikaste städer under den här perioden, som upphörde när Cyperns sista drottning, Caterina Cornaro, lämnade ifrån sig Cypern till Venedig 1489.

1489–1571: Venetiansk tid

Caterina Cornaro, Cyperns sista drottning och gemål till kung Jakob II, lämnade ifrån sig Cypern till Venedig 1489. Detta ledde till att genovesarna definitivt drevs bort från ön som nu stod helt under venetianskt styre. Venedigs primära mål var att säkerställa ett fast grepp om Cypern, så att man utan problem kunde transportera och få förnödenheter till de venetianska fartygen i östra Medelhavet.

Venetianerna befäste ön mot osmanerna och byggde enorma murar kring Lefkosia och Ammochostos (Famagusta) – försvarsverk som inom militärarkitekturen betraktas som konstverk. Larnaka, som var en exportstad för salt, blev Cyperns viktigaste hamn i slutet av det venetianska styret.

1571–1878: Den osmanska tiden

Den osmanska perioden på Cypern inleddes med staden

En av dessa var Kourion, där man i dag kan gå omkring och utforska välbevarade ruiner från antiken. Vi spolar snabbt framåt i antiken och kommer till 333 f.Kr. då Alexander den store drar förbi: vid 325 f.Kr. inleds den hellenistiska perioden med Ptolemaios av Egypten vid makten. Pafos var deras huvudstad och i dag vittnar gravplatsen Kungagravarna om detta skede i öns rika historia. Under romartiden (30 f.Kr.–330 e.Kr.) blev namnet Cypern synonymt med det latinska ordet för koppar (cuprum).

Efter delningen av romarriket kom Cypern att ingå i den östromerska delen, Bysantinska riket, med Konstantinopel som sin huvudstad. Därefter följde den frankiska tiden, eller Lusignan-perioden, och år 1489 övergick makten till venetianarna. Fästningsverken i Lefkosa är ett stabilt venetianskt byggnadsverk. Spåren efter det osmanska riket och det brittiska styret finns fortfarande kvar på ön. Efterhand som du lär känna Cypern kommer mosaiken av olika civilisationer att framträda allt tydligare, eftersom så mycket av världshistorien började just här och gör sig påmind än dag.

Ammochostos (Famagusta) fall 1571. Den romerska befolkningen förvisades från Cypern och för första gången etablerades ett muslimskt samfund på ön. Från inledningen av det osmanska styret gavs Cyperns ortodoxa kyrka särskilda privilegier, inte bara på ett religiöst utan även på ett politiskt plan. Det osmanska våldet var en svår tid för Cypern.

1878–1960: Den brittiska tiden

År 1878 övertog Storbritannien förvaltningen av ön och annekterade den sedan 1914, sedan turkarna har gått in i andra världskriget på tyskarnas sida. Som en del av Lausanneavtalet avstod Turkiet 1923 alla sina rättigheter till Cypern och 1925 blev Cypern en kronkoloni. Under andra världskriget tjänstgjorde cypriotiska frivilliga i de brittiska styrkorna. Bland den cypriotiska befolkningen väcktes förhoppningar om självständighet, men britterna såg ön som strategiskt viktig och ville inte släppa greppet. År 1955 inleddes en nationell frihetskamp mot kolonialstyret och för en cypriotisk union med Grekland. Denna kamp fortsatte fram till 1959. Zürich- och Londonöverenskommelsen resulterade i att Cypern blev en självständig republik. Den 13 december 1959 valdes ärkebiskop Makarios III till republikens första president och dr Fazil Küçük till landets första vicepresident.

1960: Republiken Cypern

Cypern blev en självständig republik 1960 samt medlem av FN, Europarådet, EU, Brittiska samväldet och Alliansfria rörelsen. Storbritannien behöll emellertid två suveräna baser på ön.

År 1964 kom FN:s fredsbevarande styrkor till Cypern efter att oroligheter uppstått mellan olika befolkningsgrupper. I juli 1974 invaderade turkiska trupper den norra delen av ön (motsvarande 37 procent), som än i dag är ockuperad. Trots alla humanitära, sociala och ekonomiska konsekvenser som detta har lett till är Cypern fortfarande ett modernt samhälle med en sund och stabil ekonomi. I maj 2004 blev Republiken Cypern fullvärdig medlem av EU där landet med sin särprägel bidrar till den europeiska mosaiken och utgör EU:s fyrtorn i den östra delen av Medelhavet. Ön och det cypriotiska folket utgör en ledstjärna för närmare samarbete, förståelse och dialog med länder och folk både i landets omedelbara närhet och längre bort. Med sitt strategiska läge har Cypern en lång sjöfartstradition som fortsätter än i dag. Landet har i dag EU:s tredje största och världens tionde största handelsflotta. Den 1 januari 2008 införde Cypern euron som officiell valuta som ersättare till det cypriotiska pundet. På Cypern finns i dag många internationella företag som använder ön som språngbräda till både närbelägna och mer avlägsna regioner.

”Här lockas de omkringfläckande sjömännen att vila ut i den blommande grönskan på några vackra kullar där den milda västanvinden kommer och går och fyller ön och det omgivande havet med ljuva dofter ...”

~ Leonardo da Vinci, 1452–1519

LEFKOSIA

Upplev venetianska fästningsverk,

antika dörrar och livliga tavernor i öns huvudstad

Lefkosia (Nicosia) är världens enda delade huvudstad och fylld av historia och kultur. Här finns bland annat en charmig gammal stadsdel som är omgiven av massiva venetianska murar samt öns största koncentration av museer, konstgallerier och religiösa och historiska monument. Alla vittnar de om öns fantastiska historia genom tiderna. Den imponerande Famagusta-porten står fortfarande kvar i muren som omgärdar den tusenåriga stadskärnan. Bakom porten väntar Laiki Geitonia, en gammal stadsdel som har blivit kärleksfullt renoverad. Vandra genom smala, stenlagda gränder där karmosinröda blomblad singlar ner från fönstrens blomkrukor och en doft av traditionella bakverk strömmar ut genom de öppna dörrarna. Gå på upptäcktsfärd bland butiker som säljer smycken och konsthantverk, ät middag på trivsamma tavernor och förundras över kyrkor som är hundratals år gamla.

Den som älskar historia och konst beger sig direkt till Cypernmuseet, där öns ovärderliga skatter finns att beskåda, från de första stenåldersfynden och fram till romartiden. Se en fantastisk ikonsamling från Medelhavets guldålder på Bysantinska museet. Statens galleri för samtida konst och andra privata gallerier har ett senare perspektiv och fokuserar på Cyperns moderna konstnärer, varav en del har blivit internationellt erkända.

Slut cirkeln på din resa i tiden genom att besöka Cyperns hantverkscentrum, där en stor del av det traditionella konsthantverket görs på samma sätt som det alltid har gjorts. Koppla av och njut av en härlig cypriotisk måltid med något gott att dricka till.

Det här är en stad där det alltid är något på gång. Lefkosias många olika attraktioner och egenskaper gör den till öns huvudstad i alla bemärkelser.

LEFKOSIA (NICOSIA) I KORTHET: intressanta platser

Cypernmuseet (arkeologiskt museum)

Mouseiou 1. Samling av cypriska fornlämningar och skatter från yngre stenåldern fram till tidig bysantinsk tid.

Bysantinska museet och konstgallerierna

Ärkebiskop Makarios III-stiftelsens kulturcenter, Plateia Archiepiskopou Kyprianou. Öns största samling av ikoner från 800-talet och fram till 1700-talet. På konstgallerierna visas oljemålningar, kartor och litografier.

Leventis stadsmuseum i Lefkosia

Ippokratous 17, i närheten av Laiki Geitonia. På Lefkosias historiska museum väcks stadens historia till liv – från antiken och fram till i dag.

Etnologiska museet – Hadjigeorgakis Kornesios hus

Patriarchou Gregoriou 20. Den viktigaste 1700-talsbyggnaden i Lefkosia. Detta var en gång dragomanen Hadjigeorgakis Kornesios hus.

Famagusta-porten

Leoforos Athinon. De venetianska murarna som omgärdar den gamla delen av staden har elva hjärtformade bastioner. Staden har tre portar. En av dem, Famagusta-porten eller Porta Giuliana, är nu staden Lefkosias kulturcenter.

Museet för den nationella befrielsekampen

Plateia Archiepiskopou Kyprianou. Dokument, fotografier och andra föremål från den nationella frihetskampen 1955–1959.

Agios Ioannis-katedralen

Plateia Archiepiskopou Kyprianou. Katedralen byggdes av Nikiforos 1662 och har väggmålningar som skildrar scener från Bibeln och upptäckten av Sankt Barnabas grav.

Statens galleri för samtida konst

Leoforos Stasinou och Kritis. Representativ samling av målningar och skulpturer av cypriska 1900-talskonstnärer.

Kyrkan Chrysaliniotissa

På gångavstånd från ärkebiskopspalatset. Detta anses vara Lefkosias äldsta bysantinska kyrka och är tillägnad "Vår jungfru av det gyllene linet". Ansas vara byggd 1450 av drottning Helena Paleologos.

Cyperns etnografiska museum

(Plateia Archiepiskopou Kyprianou, i det gamla ärkebiskopspalatset). En stor samling cyprisk folkkonst från 1800-talet och början av 1900-talet, med träsniderier, gobelänger, broderier, keramik, cypriska folkdräkter och handvävda textilier.

Ömeriye-baden

Tyllirias 8. Baden anlades på 1500-talet av Lala Mustafa som en gåva till staden. De har restaurerats och används nu som offentliga bad.

Cyperns hantverkscentrum

Leoforos Athalassas 186. Centret arbetar för att främja och berika traditionell folkkonst och hantverksskicklighet. Här finns verkstäder och en utställningslokal/butik.

Staden Lefkosias konstcenter

Apostolou Varnava 19. Centret ligger i ett gammalt elverk, som är ett fint exempel på industriarkitektur. Centret arbetar för att främja modern kreativitet i toppklass.

Ledras utsiktscenter

Ledra, Shakolas Tower. Från utsiktscentret på våningsplan 11 i Shakolas Tower har man en panoramavy över hela Lefkosia. Härifrån har man en obehindrad 360-gradersvy över staden och dess landmärken.

Cyperns mynthistoriska museum

Bank of Cyprus Cultural Foundation 86–90 Faneromenis Str. Museets samlingar visar de cypriska myntens utveckling från 500-talet f.Kr. fram till i dag.

Centre of Visual Arts and Research (CVAR)

Ermou 285, Centre of Visual Arts and Research har en samling med över 1 000 konstverk av utländska konstnärer som vistats på Cypern mellan 1700- och 1900-talet. Här finns också en dräktsamling som visar hur den cypriska folkdräkten har utvecklats.

Loukia och Michalakis Zampelas konstmuseum

27 Arch. Makarios III 27, Kaimakli. På detta museum, som är banbrytande inom sitt område, finns en permanent utställning med verk från Zampelas-familiens samling. Här visas fin modern och samtida konst av cypriska och grekiska konstnärer. Museet anordnar dessutom tillfälliga utställningar med konstnärer från Cypern och andra länder.

Leventis konstgalleri

Anastasiou Leventi. På Leventis konstgalleri, som ligger i hjärtat av Lefkosia, finns över 800 målningar och andra konstverk som ingår i Leventis-stiftelsens viktigaste samlingar.

OMRÅDET KRING LEFKOSIA

Politikó-Tamassós kungagravar

Byn Politikó, 17 km sydväst om Lefkosia. Tamassós var en rik stadsstat i antikens Cypern som var känd för sina koppargruvor. Vid utgrävningar har man funnit lämningar efter Afrodite-Astare.

Agios Irakleidos-klostret

Byn Politikó, 0,5 km från kungagravarna. Klostret, som grundades 400 e.Kr., förstördes och byggdes upp flera gånger för att sedan renoveras av ärkebiskop Chrysantos 1773. Helgonrelikerna förvaras i ett försilvrat skrin.

Machairas-klostret

40 km söder om Lefkosia, genom byarna Deffera och Pera. Klostret, som ligger i hjärtat av Machairas-bergen, grundades 1148 av två munkar sedan en ikon av jungfru Maria hittats i en närliggande grotta.

Fikardous landsbygdsmuseum

Museet ligger i Katsiniourous hus i byn Fikardou, 1,5 km öster om byn Gourri (vägen mellan Machairas och Lefkosia via Klirou). Byn har förklarats som kulturminne av kulturarvsdepartementet för att bevara 1500-tals- och 1700-talshusens fantastiska träsniderier och allmogearkitektur. Vissa av husen tilldelades Europa Nostra-priset 1987.

Det antika Idalions lokalmuseum

Idalions lokalmuseum grundades 2007 för att uppmärksamma de värdefulla fynd som hade gjorts i Idalion-regionen. Tanken är att det senare ska fungera som ett besökscenter för den arkeologiska utgrävning där museet ligger. Museets utställningar åskådliggör kronologiskt de olika faserna i Idalions historia och omfattar fynd från både äldre och senare utgrävningar i den antika staden och från både bosättningar och gravplatser.

"Mitt på ön ligger den vackra staden Lefkosia, rikets huvudstad, bakom säkra murar och vackra portar som är tre till antalet närmare bestämt portarna till Pafos, Famagusta och Girna. Famagusta-porten är den vackraste av dem alla och i mina ögon har staden Barcelona ingen port som kan tävla med den."

~ P. Juan Lopez, 1770

LEMESOS

Cyperns stora hamnstad är också

hemort för hotell i världsklass och historiska skatter

Lemesos (Limassol) har varit festernas stad ända sedan antiken och än i dag är detta öns centrum för olika festligheter. Det är en stad som sjuder av liv, men som ändå har allt man behöver för en avkopplande strandsemester eller en utflykt i sakta mak för att upptäcka alla historiska skatter.

Lemesos (Limassol) har alltid lockat många besökare till sina många spännande evenemang och sociala sammankomster – från Rikard Lejonhjärtas bröllop och olika fester till ära för antikens kungar fram till dagens karnevalsfirande och vinfestival.

På kvällarna samlas människor på restauranger, caféer och nattklubbar för att fira händelser av mer tillfällig och vardaglig karaktär: det kan vara alltifrån en fotbollsseger till en ögonblicksförälskelse eller kanske bara för att njuta av en fantastisk solnedgång efter en lång dag. Strosa genom den gamla stadsdelens smala gränder som strålar ut från fiskehamnen och den exklusiva moderna marinan, där såväl lokalinvånare som tillfälliga besökare kan njuta av havsutsikten från något av alla trevliga ställen utmed vattnet.

Utforska Lemesos borg med Cyperns medeltidsmuseum eller folkkonstmuseet som ligger i en vacker gammal byggnad. Vandra längs de milslånga vackra stränderna som med rätta kallas för Cypriotiska rivieran. Vandra längs med havspromenaden eller besök stadsparken. På kustvägen österut, alldeles efter lyxhotellen, ligger Amathus som var en av Cyperns antika stadsstater. Där kan du se ruinerna, gå över det antika torget (agora) och beundra alla lämningar från det förflutna.

Cirka 14 km väster om Lemesos ligger Kolossiborgen, en medeltida fästning. Dess murar har inte bara ett imponerande torn och angränsande bostäder, utan där finns även en medeltida sockerfabrik. Bara 19 km väster om staden ligger den antika stadsstaten Kourion, en av öns mest spektakulära arkeologiska platser. Här kan du njuta av en teaterpjäs eller konsert på den antika grekisk-romerska teatern med utsikt över det blå Medelhavet. Ytterligare en bit bort finns en hel skattkista av grekiska och romerska platser att utforska, bl.a. Apollon Hylates-helgedomen. Landsbygden breder ut sig uppåt mot bergen och där hittar man några av öns viktigaste vinbyar, som ger Lemesos-regionen dess unika koppling till den gamla vinodlingstraditionen.

För dig som uppskattar såväl kulturskatter som uteliv och dessutom vill kombinera detta med sand, hav och berg är Lemesos en stad du inte vill missa.

LEMESOS (LIMASSOL) I KORTHET: intressanta platser

Cyperns medeltidsmuseum Lemesos medeltidsborg

Nära den gamla hamnen Borgen är byggd på 1300-talet ovanpå ruinerna efter en bysantinsk borg. Det sägs att det var här Rikard Lejonhjärta gifte sig med Berengaria av Navarra och krönt henne till drottning 1191.

Lemesos-distriktets arkeologiska museum

Vyronos 5, i närheten av stadsparken. Här finns en betydande samling av fornyfynd från yngre stenålder fram till romartiden. Föremålen kommer från arkeologiska utgrävningar i Lemesos-regionen.

Stadens Lemesos konstgalleri

I galleriet finns en representativ konstsamling med välkända samtida cypriotiska konstnärer.

Stadens folkkonstmuseum

Agiou Andreou 253. I den gamla renoverade byggnaden finns en fin samling cypriotisk folkkonst från 1800-talet och början av 1900-talet.

Den gamla johannesbrödsvarnen

Vasilissis (bakom Lemesos medeltidsborg). När johannesbrödsvarnen byggdes 1900 var johannesbröd en viktig exportprodukt för Cypern. Alla maskiner som användes för johannesbrödens beredning finns kvar än i dag och visas upp i en renoverad byggnad, där gammal autentisk miljö möter modern högteknologi.

Ayia Napa-kyrkan

Kyrkan byggdes i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet och är tillägnad jungfru Maria.

Skulpturparken

I parken visas 16 skulpturer av lokala och utländska konstnärer. Dessa skulpturer skapades under skulptursymposierna som anordnades 1999–2001.

De arkeologiska utgrävningarna i Amathus

11 km öster om Lemesos stadskärna ligger en av Cyperns antika stadsstater. Enligt myten var det här Theseus övergav den havande Ariadne efter sin strid mot Minotauros. Här finns fynd från arkaisk, romersk och kristen tid.

OMRÅDET KRING LEMESOS

Kolossiborgen

14 km väster om Lemesos, på vägen mot Pafos. Borgen är ett fint exempel på militärarkitektur och byggdes ursprungligen på 1200-talet för att sedan byggas om till sin nuvarande form i mitten av 1400-talet. Den fungerade som kommandörsposter för johanniterriddarna från Jerusalem och senare för tempelriddarna.

Kourionmuseum

14 km väster om Lemesos, 4 km före Kourion-utgrävningarna vid byn Episkopi. I en vacker gammal byggnad visas samlingar av fynd från närliggande arkeologiska utgrävningar.

Kourions arkeologiska utgrävningar

19 km väster om Lemesos, på vägen mot Pafos. Kourion var en viktig stadsstat under antiken och har en av öns finaste arkeologiska utgrävningar. Den grekisk-romerska teatern byggdes ursprungligen på 100-talet f.Kr. och används nu för konserter och teaterföreställningar. Eustolios villa blev ett rekreationscenter för allmänheten under tidig kristen tid. Basilikan från tidig kristen tid är från 400-talet. Achilles hus och Gladiatörernas hus har vackra mosaikgolv och Nymphaeum är en elegant romersk byggnad. Stadion är från 100-talet e.Kr.

Apollon Hylates-helgedomen

3 km väster om Kourion, på vägen mot Pafos. Apollon Hylates-templet beskrivs i historiska källor som en av öns mest betydande helgedomar. Strabon beskrev hur de som hade vidrört Apollons heliga altare slungades ner i havet från en bergskam på andra sidan Kourion. De historiska källorna bekräftas av många inskriptioner på platsen och inne i staden. Apollon

Hylates, skogens gud, var staden Kourions beskyddare. Här firades Apollonkulten från 700-talet f.Kr. till 300-talet e.Kr. Utgrävningar har också visat att det har funnits andra byggnadsstrukturer vid denna viktiga helgedom, t.ex. en badanläggning, en pilgrimshall, en brottningsplats (palaestra) och ett heligt område.

Kouris-dalen

I Kouris-dalen, som ligger cirka 20 minuter från Lemesos, finns ett antal viktiga bysantinska monument, bland annat 1100-talskyrkan i Panagiotis Amasgou-klostret, Timios Stavros-kyrkan vid byn Kouka och Archangelos-kyrkan vid Monágrí.

Agios Nikolaos ton Gatón-klostret

(katternas Sankt Nikolaos)
Agios Nikolaos ton Gatón ligger på Kap Gata i närheten av Lemesos och är troligen Cyperns äldsta kloster. Klosterkapellet, som är från 1300-talet, övergavs på 1500-talet och togs åter i bruk av ortodoxa nunnor i början av 1980-talet. Klostret sägs vara grundat av Sankta Helena, som var mor till kejsaren Konstantin den store. På samma plats där kapellet står ska hon ha lämnat en bit av det heliga korset. En gång när det var svår torra på Cypern invaderades området av ormar. Konstantin den store sände sin kommandör Calocaerus till Cypern. Väl på plats där släppte kommandören ut ett stort antal katter för att utrota ormarna. I dag finns det hundratals katter vid klostret.

Akrotiri-centret för miljöutbildning och miljöinformation

I byn Akrotiri finns en utställning, ett bibliotek, ett visningsrum och en utsiktspaviljong. Här kan bland annat skolklasser lära sig mer om regionens historia och olika habitat. Besökare kan se utställningar om den skyddade Akrotiri-halvön, regionens geologi och njuta av utsikten över den närliggande saltsjön.

"Cypern skulle bli mitt fosterland genom adoption.

Därför måste han försöka se det genom mina ögon. Strax blev det bördigt, fullt av gudinnor och mineralkällor; antika borgar och kloster; frukt och spannmål och grönskande ängar; präster och zigenare och stråtrövare ..."

~ Lawrence Durrell, Bittra citroner

LARNAKA

Gå längs den berömda

strandpromenaden i Larnaka, inkörsporten till Cypern och Sankt Lasaros hemstad

För många utgör Larnaka det första mötet med Cypern: det är landets näst största hamnstad och här finns också öns största internationella flygplats. Man kan knappast få ett bättre välkomnande: i Larnaka möter djupblått hav sandstränder under en fin och klar himmel.

Här ligger guppande yachter och segelfartyg från hela världen och längs hamnen sträcker sig ett promenadstråk med palmer.

Shoppa loss i Larnakas butiker som håller internationell klass eller slå dig ner i skuggan på något trevligt café och njut av den vidsträckta havsutsikten. Promenaden vindlar sig fram till Larnakas medeltidsmuseum, som ligger i en 1600-talsborg.

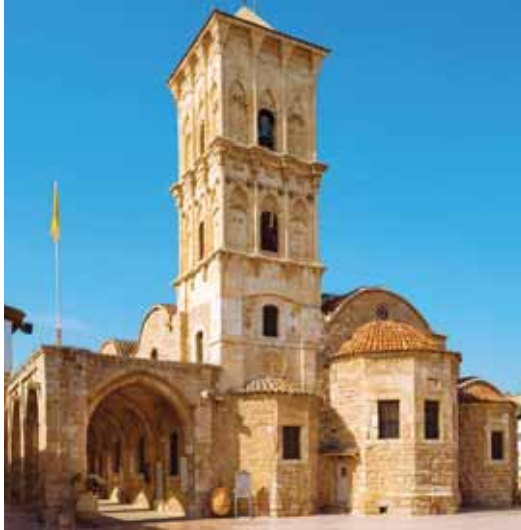
Om du norrut från borgen kommer du till stadskärnan och en av Larnakas och Cyperns mest hyllade platser:

– Agios Lazaros-kyrkan. Sedan Lasaros hade återuppväckts från de döda av Jesus utsågs han till biskop av Kition under sitt "andra" liv. Han sägs ligga begravd i en krypta under huvudaltaret och man kan än i dag se hans grav.

Larnaka, som på Gamla testamentets tid hade namnet Kition, var ett stort handelscentrum på 1600-talet när konsulaten etablerades här.

Larnaka är en av världens äldsta kontinuerligt bebodda städer och här finns massor av saker att se. I närheten ligger en akvedukt från 1700-talet och två fina museer – Larnaka-distriktets arkeologiska museum och Pierides-stiftelsens museum. På båda dessa museer finns fantastiska exempel på öns konst och civilisation.

Kör ut från Larnaka mot Lemesos och stanna till vid den förtjusande byn Léfkara. Precis som Leonardo da Vinci fem århundraden före dig kommer du garanterat att bli förtjust i Léfkaras fina handgjorda spetsar.

LARNAKA I KORTHET:

intressanta platser

Larnaka-distriktets arkeologiska museum

Plateia Kalogreon. Här finns samlingar av fynd från Larnaka-området från yngre stenålder fram till romartiden.

Pierides-stiftelsen

Arkeologiskt museum

Zenon Kitieos 4. En fantastisk privat utställning av cypriotiska antikviteter. Samlingen grundades av Demetrios Pieridis (1811–1895) och har därefter kompletterats ytterligare av andra familjemedlemmar.

Larnakas medeltidsmuseum – Larnaka-borgen

Larnakas havspromenad. Borgen som byggdes 1625 användes som fängelse under det brittiska styrets första år. Här ligger distriktets medeltidsmuseum. Borgen används även som staden Larnakas kulturcenter sommartid.

Agios Lazaros-kyrkan (Sankt Lasaros)

Plateia Agiou Lazarou. Sankt Lasaros är Larnakas skyddshegon. Sedan han återuppväckts av Jesus levde han på Cypern i ytterligare 30 år. Han utsågs till biskop av Kition av Sankt Barnabas och Sankt Markus på 800-talet. Kyrkan renoverades pietetsfullt på 1600-talet och ikonbilderna är ett utmärkt exempel på barockens träsniderier.

De arkeologiska utgrävningarna i Kition

Ligger cirka 500 m nordöst om det arkeologiska museet. Detta var en av antikens viktigaste stadsstater. Här finns det arkitektoniska lämningar ända sedan 1200-talet f.Kr. Omkring 1100 f.Kr. byggdes staden ut av mykenska greker och vid utgrävningarna har man hittat kyklopiska murar av jättelika stenblock och ett komplex med fem tempel.

Kebir-moskén (Buyuk)

Leoforos Athinon, mitt emot Larnaka-borgen. Kebir-moskén (Buyuk) är troligtvis Cyperns första osmanska moské. Den var ursprungligen en katolsk kyrka tillägnad Sankta Katarina som uppfördes på 1200- och 1300-talet för att därefter omvandlas till en moské.

OMRÅDET KRING LARNAKA

Kamares-akvedukten

Ligger i Kamares-området på vägen mellan Larnaka och Lemesos. En vacker 1700-talsakvedukt som användes fram till 1930.

Hala Sultan Tekke – saltsjön

5 km väster om Larnaka, på vägen mot Kíti, förbi Larnaka-flygplatsen. Moskén byggdes ovanpå graven efter Umm (Ummó) Haram. Man tror att Umm Haram var syster till profeten Muhammeds fostermor eller ingick i gruppen av muslimer som följde Muhammed från Medina till Cypern. Vid sidan om Mecka, Medina och al-Aqsha i Jerusalem utgör Moskén en viktig plats i den muslimska pilgrimsfärden.

Saltsjön

Larnakas saltsjö är en av Europas viktigaste habitat för vattenfåglar. Hit kommer mängder av flamingor, änder och andra land- och sjöfåglar för att söka vila i samband med sin vinterflytt. Arkeologiska fynd visar att området kring saltsjön och den närbelägna Moskén har varit bebott sedan den yngre stenåldern. En naturlig har anlagts runt sjön och förbinder området med Afrodites kulturella rundtur.

Aggeloktisti-kyrkan

Byn Kíti, 7 km väster om Larnaka. Aggeloktisti betyder "byggd av ånglarna". Denna bysantinska kyrka från 1000-talet är byggd ovanpå ruinerna av en tidig kristen basilika. Den ursprungliga absiden finns fortfarande kvar, liksom en sällsynt 500-talsmosaik av jungfru Maria och Jesusbarnet mellan de båda ärkeänglarna. Detta är ett av de absolut finaste exemplen på bysantinsk konst, helt i klass med Ravenna-mosaiken.

Chapelle Royale

Byn Pyrgá, 35 km söder om Lefkosia, 32 km från Larnaka. Detta kungakapell byggdes 1421 av kung Jakob av Lusignan-ätten och här finns bland annat en väggmålning av kungen med sin gemål Charlotte de Bourbon.

Stavrovouni-klostret

9 km från vägen mellan Lefkosia och Lemesos, 40 km från Larnaka. Klostret ligger högt uppe på en klippa och namnet Stavrovouni betyder korsets berg. Klostret sägs vara grundat på 300-talet av Sankta Helena, som var mor till kejsaren Konstantin den store. Hon lämnade ett fragment av det heliga korset i klostret. Kvinnliga besökare är inte välkomna här, men för män är det öppet dagligen. En imponerande ceremoni och festival hålls här den 14 september då man firar resandet av det heliga korset. Agia Varvara-klostret (uppkallat efter Sankta Barbara) ligger vid Stavrovouni-klippans fot och är mer lättillgängligt. Munkarna här är mycket ansedda ikonmålare.

Bosättningen Chirokoitia från yngre stenålder

48 km söder om Lefkosia, sväng av från vägen mellan Lefkosia och Lemesos, 32 km från Larnaka. Denna bosättning från yngre stenålder har daterats till 7 000 f.Kr. Vid utgrävningarna här har man funnit en av världens viktigaste bosättningar från yngre stenålder, med en försvarsmur, cirkelformade hus, gravar och många stenverktyg.

Kalavastos-Tenta

40 km från Larnaka, 2,5 km från vägen mellan Lefkosia och Lemesos. Tenta, en av Cyperns viktigaste bosättningar från yngre stenålder, ligger i närheten av byn Kalavastos.

Léfkara

8 km från Skarínou, från vägen mellan Lefkosia och Lemesos, 40 km från Larnaka. Léfkara är en pittoresk by, känd för sina spetsar, de berömda lefkaritika, och för sitt silversmide. Det vackra Patsalos-huset samt Léfkaras museum för spetsar och silversmide. Archangelos Michael-kyrkan i Káto Léfkara är en enskeppig kupolkyrka med väggmålningar från sent 1100-tal. Vid Páno Léfkara ligger Heliga korsets kyrka med vackra artefakter (konstgjorda föremål) från 1700- och 1200-talet. År 2009 kom Léfkaras spetsar (lefkaritika) med på Unescos representativa förteckning över mänsklighetens immateriella kulturarv.

Agios Minas-klostret

I närheten av Léfkara. Detta 1400-talskloster har en kyrka i mitten. Här finns relativt få nunnor, som utöver sina religiösa plikter även ägnar sig åt ikonmålning.

"Till Larnaka genom ett egendomligt landskap som påminner en om Platons 'geometriserande' Gud: låga kullar, nästan fulländade koner med stjämpade spetsar som för tanken till de euklidiska föremål man finner i teckningsateljéer. Vinderostou? Men panelen av geometriska kullar verkar handgjord. Och dalarna gobelängvävda med fettsvansfår, fläckar av grönska, och här och där en kamelprocession och en palm. En sällsam doftblandning, bibeln, Anatolien och Grekland!"

~ Lawrence Durrell, *Bittera citroner*

PAFOS

Gamla seder och traditioner

lever fortfarande kvar i Afrodites stad

Gå in i en annan värld där gudabilder, tempel, gravar och gudinnor är en viktig del av vardagslivet. Pafos är platsen där Afrodite, kärlekens och skönhetens gudinna enligt den grekiska mytologin, sägs ha stigit upp från vågorna som slår mot stranden. Petra tou Romiou eller Afrodites klippa är ett massivt stenblock som markerar platsen där hon reste sig från havet. Pilgrimer från hela den hellenistiska världen vallfärdade till hennes födelseort. På andra sidan Pólis och Latsi ligger Afrodites bad där antikens invånare kunde bada utomhus i en dramatisk omgivning.

Afrodites närvaro verkar även ha lockat till sig även andra gudar och mäktiga dödliga. Vid utgrävningar har man hittat spektakulära mosaiker från 200- till 400-talet i Dionysos, Orfeus, Aions respektive Theseus hus – efter att ha legat begravda i århundraden är de fortfarande otroligt intakta. Med sina fint dragna linjer och subtila färger kan de verkligen inspirera och imponera på besökaren. I den här regionen finns även Odeon, en liten teater byggd i sten, som används till utomhuskonserter på samma sätt som under antiken.

I Pafos-regionen gör man hela tiden nya arkeologiska upptäckter som ger många pusselbitar till de många olika civilisationer som har lämnat spår efter sig på Cypern. På distriktets arkeologiska museum kan du få en bild av de artefakter och mästerverk som har hittats i området.

Även senare historiska epoker har lämnat spår efter sig. Kungagravarna i Káto Pafos är en enorm bikupeliknande konstruktion som är uthuggen direkt ur klippan. Nere i gravkamrarna ligger den ptolemaiska tidens adelsmän begravda. Alldeles i närheten står stenpelaren där Sankt Paulus enligt traditionen bands och piskades sedan han förkunnat kristendomen. Chryssorrogiatissa-klostret, som grundades på 1100-talet e.Kr., är tillägnat "vår jungfru av det gyllene granatäpplet". På det närliggande Agios Neofytos-klostret finns några av världens finaste bysantinska freskomålningar och ikoner samt ett intressant bysantinskt museum.

Njut av något svalt att dricka, en kopp ångande cypriotiskt kaffe eller en måltid nyfångad fisk på någon av alla tavernor i staden Pafos idylliska hamn. I staden och det omkringliggande området finns hotell för alla smaker och plånböcker. De är en bra utgångspunkt för dig som vill upptäcka denna rika region.

PAFOS I KORTHET: intressanta platser

Pafos-distriktets arkeologiska museum

Griva Digeni 43. En fin samling av cypriotiska fornlämningar och antikviteter – från yngre stenålder till 1600-talet e.Kr.

Etnografiska museet
Exo Vrysis 1. Från yngre stenålder fram till i dag.

Agia Solomoni-kyrkan

Káto Pafos, Leoforos Agiou Pavlou. I kyrkan, som ursprungligen var kristna, finns bevarade freskomålningar 1100-talet. Ett heligt träd anses bota de sjuka.

KÁTO PAFOS ARKEOLOGISKA PARK

Káto Pafos, i närheten av hamnen. Káto Pafos arkeologiska park omfattar utgrävningar och monument från 300-talet f.Kr. och fram till medeltiden. De flesta lämningarna är dock från romartiden. En imponerande höjdpunkt bland dessa fynd är de fantastiska mosaikgolven i fyra romerska villor. I parken finns även andra viktiga monument, bland annat Odeon-teatern, Asklepieion-templet, torget Agoran, borgen Saranta Kolones (De fyrtio kolonnernas borg), Kungagravarna samt Limeniotissa-ruinerna efter den tidiga kristna basilikan.

Mosaikerna i Pafos

Dionysos hus, Theseus hus, Aions hus och Orfeus hus. Mosaikgolven i dessa hus är från 100- till 400-talet e.Kr. En lantbrukare upptäckte det första huset av en slump 1962. Villorna ägdes av adelsmän och mosaikerna anses höra till de finaste i den östra delen av Medelhavet. De avbildar scener ur grekisk mytologi och anses utgöra mästerverk inom mosaikkonsten. Vissa av mosaikerna i Dionysos hus avbildar vinguden, medan mosaikerna i Theseus hus visar hur hjälten i klassisk grekisk mytologi svingar en klubba mot Minotaurus.

Kungagravarna

Káto Pafos. Dessa enorma underjordiska gravar från 200-talet f.Kr. är uthuggna direkt ur klippan. Vissa av gravarna är utsmyckade med doriska pelare. Gravarna är så magnifika att de har fått namnet kungagravarna.

Pafos Odeon

Káto Pafos. En mindre teater från 1100-talet. Används för konserter och teaterföreläsningar sommartid. Ligger i närheten av de antika stadsmurarna och det romerska torget.

Saranta Kolones

Káto Pafos, i närheten av hamnen. Borgen är byggd på 1300-talet ovanpå ruinerna efter en bysantinsk borg. Den förstördes senare av en jordbävning 1222.

Pafos medeltida borg

Hamnen i Káto Pafos. En bysantinsk borg som byggdes om av ätten Lusignan, revs av venetianerna 1570 och byggdes upp på nytt i slutet

av 1500-talet.

Panagia Chrysopolitissa-kyrkan/Sankt Paulus pelare, Káto Pafos. Kyrkan byggdes på 1200-talet ovanpå ruinerna efter öns största basilika från tidig bysantinsk tid. Se Sankt Paulus pelare, där aposteln enligt legenden blev piskad innan han fick den dåvarande romerske guvernören Sergius Paulus att konvertera till kristendomen.

Staden Pafos konsgalleri

Gladstonos 7. På galleriet visas konstverk av lokala konstnärer.

OMRÅDET KRING PAFOS

Geroskipou folkkonstmuseum

Byn Geroskipou, 3 km öster om Pafos. Uppkallad efter Afrodites heliga trädgård. Folkkonst och hantverk ställs ut i det vackra Hadjismiths hus.

Bysantinska museet

Geroskipou-torget. Ikoner från 600–1700-talet.

Kyrkan Agia Paraskevi

Byn Geroskipou, 3 km öster om Pafos. En bysantinsk kyrka. En basilika överbyggd med fem kupoler i form av ett kors, med vackra väggmålningar från 1400-talet.

Afrodite-helgedomen och Palaipafos-museet

Byn Kouklia, 14 km öster om Pafos, sväng av från vägen mellan Lemesos och Pafos. Palaipafos (gamla Pafos), var ett hyllat pilgrimscenter i antikens grekiska värld. Här stod Afrodite-helgedomen som dateras till 1100-talet f.Kr.

Petra Tou Romiou (Afrodites klippa)

Afrodites födelseplats. 25 km öster om Pafos. Enligt legenden var det på den här fantastiskt vackra platsen som kärlekens och skönhets gudinna steg upp ur vågorna. Det grekiska namnet är Petra tou Romiou, vilket betyder "grekens klippa".

De arkeologiska utgrävningarna i Lempa

5 km från Pafos. Vid utgrävningar i byn Lempa har man hittat en viktig bosättning från kopparstenåldern. I närheten av utgrävningarna har man gjort rekonstruktioner av två hus.

Byn Pégeia

Agios Georgios-basilikan och Pégeias springvatten. Byn Pégeia, 19 km nordväst om Pafos. 4,5 km från byn finns ruinerna efter två tidiga kristna basilikor med mosaikgolv. Byn Pégeia är känd för sin springbrunn på det stenbelagda bytorget.

Klostret Agios Neofytos

9 km norr om Pafos. Klostret grundades i slutet av 1100-talet av den cypriotiske eremiten och författaren Neofytos. I klostrets enkleistra, en grotta som han högg ut ur berget, finns några utsökta exempel på bysantinska freskomålningar från 1100- till 1400-talet. I klosterkyrkan finns ett intressant kyrkomuseum.

Chrysorrogiatissa-klostret

40 km nordost om Pafos. Klostret, som ursprungligen grundades på 1100-talet e.Kr., är tillägnat "vår jungfru av det gyllene granatäpplet". Det är från 1770 och har en samling av viktiga ikoner och skatter.

Byn Pano Panagia

Väster om Troodos, 1,5 km från Chrysorrogiatissa-klostret. Här föddes ärkebiskop Makarios III, Cyperns första president. Huset där han föddes har gjorts om till ett museum.

Pólis

37 km norr om Pafos. Polis tis Chrysochou ligger på samma plats där den antika stadsstaten Marion-Arsinoe en gång låg. Det sköna klimatet, stränderna med kristallklart vatten och de fantastiska vyerna har gjort området till en populär turistort.

Pólis arkeologiska museum för Marion/Arsinoe

På detta museum finns en intressant samling av antika fynd som har hittats i det område där den antika stadsstaten Marion-Arsinoe en gång låg. Museet ingår i Afrodites kulturella rundtur.

Afrodites bad

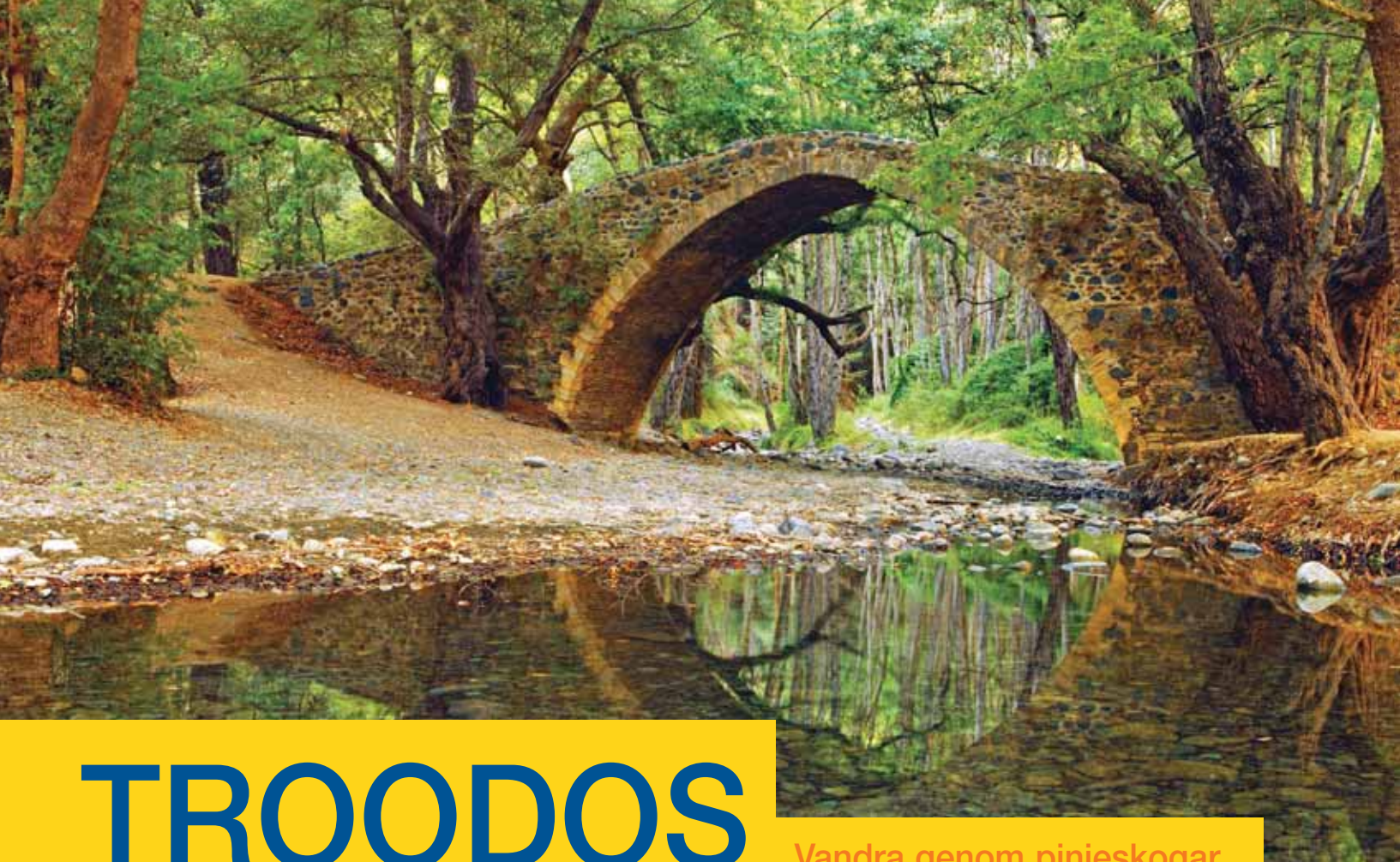
Akamas-halvön, i närheten av Pólis, 48 km norr om Pafos. Enligt legenden brukade gudinnan Afrodite ta sina skönhetsbad i en vattensamling, som var formad av en naturlig grotta och låg i skuggan av ett gammalt fikonsträd. Det var också här hon mötte sin älskade Adonis för första gången. Från naturstigarna som går genom Akamas har man en fantastisk utsikt över det orörda landskapet.

Museum över den mykenska koloniseringen av Cypern

Maa-Paleokastro Coral Bay area.

"Cyperns solnedgångar och soluppgångar är oförglömliga – de överträffar till och med Rhodos som jag alltid trott var unika med sin långsamma, tibertanska storslagenhet."

~ Lawrence Durrell, Bittera citroner

TROODOS

Vandra genom pinjeskogar

och utforska bysantinska kyrkor och pittoreska byar

Troodos-regionens täta ceder- och pinjeskogar och soldränkta sluttningar utgör en oväntad kontrast till Medelhavskusten och ligger mindre än en timme bort. Troodos-bergen, som ligger halvvägs mellan de livliga städerna Lefkosia och Lemesos och halvvägs mellan himmel och hav, är upp till 1 952 meter över havet och utgör en motvikt till resten av ön.

På vandringslederna mellan bergsorterna Troodos, Kakopetria, Plátres och Agrós finns mycket att upptäcka för terrängcyklister, vandrare, fågelskådare och botaniker. Det finns skyltar med information om Cyperns unika växt- och djurliv. Bortom bergstoppen kan man se det blå havet skymta fram genom cederträdens spetsliknande lövverk. Betande mufflon- eller agrinofår – en cypriotisk inhemsk art av bergsfår – passerar i sakta mak, alldeles inom räckhåll. Den klara bergsluften fylls av dofter från aromatiska växter och buskage och självklart även från pinjeträden som växer överallt här. Detta är ett naturreservat i hjärtat av landet, så det finns hopp om att den här platsen med dess otämjda skönhet ska finnas kvar för alltid.

I varje ny by du kommer till längs vägen kommer lokalbefolkningen med glädje att bjuda dig på någon lokal specialitet, som kan vara alltifrån ost från bergsgetterna till färska körsbär eller rosenvatten. Eftersom du är kvar på Cypern är öns historia och kultur aldrig långt borta. Tio av Troodos-regionens fantastiskt målade bysantinska kyrkor finns med på Unescos ansedda världsarvslista. De berömda Kykko- och Machairas-klostren är väl värda ett besök för sina ikoner och målningar och för sin inspirerande arkitektur.

TROODOS I KORTHET: intressanta platser

Troodos-torget

Miljöinformationscenter

Troodos besökscenter ligger 200 m väster om Plateia Troodos. Det är öns första i sitt slag och tillhandahåller information om Troodos nationalpark.

Troodos geopark

Geoparkens besökscenter ligger i den gamla asbestgruvan (Amiantos-gruvan) i ett område som har haft enormt stor historisk betydelse. Här finns nu en fantastisk botanisk trädgård där man kan få information om områdets växtlighet samt en fröbank för inhemska växtsorter. Man kan också se otaliga spår efter gruverksamheten och det samhälle som en gång blomstrade här.

Cyperns järnvägsmuseum

Järnvägsmuseet ligger i den gamla järnvägsstationen i närheten av byn Evrychou i Troodos-bergen. På museet visas originaldokument, skisser, foton och olika föremål som rör Cyperns järnväg.

Semesterorten Plátres

Byn Plátres är Lemesos-distriktets största och elegantaste semesterort uppe i bergen. Plátres är ett populärt utflyktsmål och en plats dit man gärna söker sig för att komma undan den intensiva sommarvärmen.

UNESCOS BYSANTINSKA KYRKOR

Stavros tou Agiasmati

Byn Platanistása, 15 km från Agrós, 30 km från vägen mellan Lefkosia och Astromeritis. En 1400-talskyrka, som ligger cirka 3 km utanför den charmiga byn, med den mest fullständiga uppsättningen freskomålningar från den senare delen av 1400-talet.

Panagia tou Araka

Byn Lagouderá ligger 15 km från Agrós eller sväng av vägen mellan Kakopetria, Troodos och Lemesos (Karvounas-korsningen). I 1100-talskyrkan precis utanför byn finns fantastiska freskomålningar. Den anses tillsammans med Asinou och Agios Nikolaos tis Stegis höra till Cyperns viktigaste bysantinska kyrkor.

Agios Nikolaos tis Stegis

byn Kakopetria. Kyrkan Agios Nikolaos tis Stegis ligger cirka 5 km norr om byn. Hela insidan är täckt av freskomålningar från 1000-talet till 1600-talet. Det här anses vara en av öns mest intressanta bysantinska kyrkor.

Timios Stavros

Byn Peléndri 3 km nedanför Káto Amiantos, sväng av från vägen mellan Karvouna och Lemesos, 32 km från Lemesos. Denna by tillhörde en gång i tiden Jean de Lusignan,

son till den cypriske kungen Hugo IV av Lusignan-ätten. Det finns två intressanta kyrkor här: 1300-talskyrkan Timiou Stavrou (Heliga korsets kyrka) med vackra väggmålningar och Panagia Katholiki-kyrkan mitt i byn.

Asinou-kyrkan

5 km från byn Nikitári, sväng av från huvudvägen mellan Lefkosia och Troodos, cirka 20 km norr om Kakopetria. Detta är en tidig 1100-talskyrka som är tillägnad jungfru Maria. Freskomålningarna från 1100-talet och senare anses vara några av de finaste bysantinska väggmålningarna på ön.

Kyrkan Agios Ioannis Lampadistis

byn Kalopanagiótis. Byn är känd för sina svavelkällor samt för kyrkan Agios Ioannis Lampadistis, som har utsökta freskomålningar från 1200- och 1400-talet. Byggnadskomplexet består av två olika kyrkor och ett kapell. En av dalens största religiösa mässor anordnas i byn på Johannes Döparens dag, som här firas den 4 oktober.

Panagia tou Moutoulla

har bevarats i Moutoullás. Knappt en kilometer längre upp ligger byn Moutoullás med det lilla 1200-talskapellet Panagia tou Moutoulla, ett tidigt exempel på kyrka med brant sluttande trätak. Freskomålningarna här är från 1280. Besökare kan hämta nyckeln i huset intill. Traditionen med snidade träkar

Archangelos Michael, byn Pedoulás

Den målade Archangelos Michael-kyrkan i den nedre delen av byn är från 1474.

Panagia Podithou, byn Galata

Kyrkan Panagia Podithou hörde tidigare till ett kloster. Den byggdes 1502 och har målningar i italiensk-bysantinsk stil.

Metamorfosis tou Sotiros-kyrkan (Frälsarens förvandling)

Denna kyrka är ett tidigt 1500-talskapell som ligger på en höjd med utsikt över byn. Invändigt är den fullständigt täckt med en av de mest fulländade serierna freskomålningar från postbysantinsk tid.

Kykkos-klostret och dess museum

20 km väster om byn Pedoulás. Detta är Cyperns mest kända och rikaste kloster. Det grundades 1100 och är tillägnat jungfru Maria. Här finns en av endast tre bevarade ikoner som tillskrivs Sankt Lukas. Museet är en del av klostret och har en ovärderlig samling ikoner, manuskript och cypriska antikviteter. Klostret och museet är öppet dagligen.

Byn Omodos

11 km sydväst om Plátres. Detta är en vinproducerande by som en gång tillhörde adelsmannen Jean de Brie, prins av Galliéen, och det gjorde även klostret Stavros (det heliga korset) som ligger intill det stenlagda torget.

Byn Foini

Byn ligger 44 kilometer nordväst om Lemesos. Byn är känd för sin keramik och för sin loukoumi, dvs. marmeladkonfekt. Här kan besökare se Pilavakeions privata keramiksamling. De statligt ägda skogarna i Troodos och Pafos täcker en stor del av detta administrativa område.

Byn Koilani

1,5 km sydväst om Pera Pedi, sväng av från vägen mellan Lemesos och Troodos. Detta är en fin vinproducerande by där man även hittar den välvda, enskeppiga Agia Mavri-kyrkan, som är typiskt 1100-tal.

Byn Agrós

Agrós ligger i hjärtat av Pitsilia-regionen, i en vacker dal med torrt klimat och svala källor. Byn är känd för sina traditionella produkter, t.ex. väldoftande rosenvatten, hiromeri (rökt skinka), loukanika (kryddiga, rökta korvar) och lountza (rökt fläskfilé).

*Näktergalarna håller dig vaken i Plátres.
Denna täryllda fågel på solkyssa Cypern
så helt inriktad på att påminna mig om mitt land,
jag dröjde mig kvar vid denna fabel,
om det är sant att det är en fabel,
om det är sant att de dödliga inte än en gång
kommer att ta upp gudarnas gamla svek.
Om det är sant*

*~ från Helena av Giorgos Seferis,
poet som tilldelats Nobelpriset*

AMMOCHOSTOS

(FAMAGUSTA)

Njut av azurblått vatten och sandstränder på Cyperns sydöstra kust

Med sina fantastiska gyllene sandstränder och flerstjärniga hotell lockar regionen kring Ammochostos (Famagusta) solhungeriga besökare från hela världen. Men den här delen av ön är också Cyperns jordbrukscentrum och här finns både traditionella väderkvarnar och moderna akvedukter som säkerställer vattentillförseln till den bördiga röda jorden.

Ayia Napa, som en gång var en liten fiskeby, är nu ett av Medelhavets livligaste turistmål. Även här finns det historiska sevärdheter, t.ex. ett venetianskt 1500-talskloster, som ger karaktär åt en stad som annars är mest känd för sin brokiga blandning av butiker, tavernor och nattklubbar. Stadslivet kretsar också kring den halvmåneformade hamnen som är fylld av fiskebåtar i klara färger. Dagens fångst blir kvällens middag på någon av de populära restaurangerna i närheten.

Livet i det sydöstra hörnet av Cypern kretsar kring havet och här finns också en rad olika vattensporter att ägna sig åt – från dykning till vattenskidåkning och skärmflygning.

Utforska klippkusten ut mot Cape Greco med dess pärlband av lugna sandvikar och stanna kvar för att njuta av den otroligt vackra solnedgången. Du kan också åka norrut till korgflätarna i Liopétri eller stanna till i Sotíra för att titta på de fina bykyrkorna från 1400- och 1500-talet.

Öster om Protaras breder ännu fler fina stränder ut sig i solljuset och bara en bit in i landet ligger den vitkalkade staden Paralimni vars utomhustavernor är kända för sin välsmakande grillade fisk. Trots att staden ligger bara några få kilometer från de moderna turistorterna, känns det ändå som om du befinner dig ljust bort.

AMMOCHOSTOS (FAMAGUSTA)-REGIONEN I KORTHET: (PROTARAS – AYIA NAPA) intressanta platser

Ayia Napa

Orten som tidigare var en fiskeby är nu ett viktigt turistmål. Detta charmiga medeltida kloster, som är tillägnat "vår fru av skogarna", ligger mitt i byn. Dess kyrka från 1500-talet ligger delvis under jord och är inhuggen i klippan. Framför den södra porten växer ett gammalt mullbärsträd som tror vara över 600 år gammalt. Du kan även besöka Thalassa-museet.

1. Ayia Napas kloster

Detta imponerande medeltida kloster, som är tillägnat "vår fru av skogarna", ligger mitt i Ayia Napa omgivet av en hög mur. Dess kyrka från 1500-talet ligger delvis under jord och är inhuggen i klippan. Framför den södra porten växer ett gammalt mullbärsträd som tros vara över 600 år gammalt.

2. Thalassa – staden Ayia Napas museum

Det främsta syftet med Thalassa-museet är att visa på havets betydelse för öns historia och hur det har påverkat ön genom tiderna. Museets utställningar omfattar hela perioden från stenåldern fram till historisk tid och nutid.

3. Ayia Napa-akvedukten var ursprungligen ett romanskt byggnadsverk, men blev senare ombyggt av frankerna. Dess primära syfte var att transportera vatten från olika vattenkällor till det lokala klostret.

4. De arkeologiska utgrävningarna i Makronisos

De arkeologiska utgrävningarna i Makronisos är en gravplats från den hellenistiska perioden och romartiden. Här finns 19 underjordiska gravkammare.

Ayia Napas skulpturpark

Park med Medelhavsväxter, kaktusar och suckulenter Skulpturparken och den intilliggande kaktusparken ligger precis vid korsningen mellan Cape Greco och Kriou Nerou. I de här vackra parkerna vandrar man gärna omkring en stund – panoramautsikten är dessutom vidunderlig. I skulpturparken finns en stor samling verk av mer än 50 konstnärer från hela världen.

Paralimni

Denna småstad har varit distriktets tillfälliga administrativa centrum ända sedan turkarnas militära ockupation av Ammochostos (Famagusta) 1974. Den tvåskeppiga kyrkan är tillägnad jungfru Maria (Panagia)

Byn Deryneia

I denna by finns tre intressanta kyrkor från 1400- och 1600-talet. Härifrån kan man se ut över "spökstaden" Ammochostos (Famagusta), som nu ockuperas av turkiska styrkor.

Byn Sotira

Här ligger Agios Marnas-kyrkan som nu till viss del är en ruin. Den uppfördes på 1100-talet och byggdes om under 1500-talet. De flesta bevarade freskomålningarna kommer från den tiden. Cirka 15 km västerut ligger Agios Georgios-kyrkan, en tidig kristen basilika.

Byn Frénaros

Byn Frénaros har sina egna små bysantinska kyrkor. Två av dem, Agios Andronikos och Archangelos Michael, är från 1100-talet. Agia Marina-kyrkan har några intressanta freskomålningar av olika konstnärer.

Byn Liopétrí

Här finns en 1500-talskyrka tillägnad jungfru Maria samt 1400-talskyrkan Agios Andronikos som har en åttkantig kupol och rester efter freskomålningar i absiden. I Liopétrí flätar man fortfarande korgar på traditionellt vis.

och utsmyckad med ovanliga porslinsplattor från 1700-talet. Ett litet kyrkomuseum finns också i kyrkan, som delvis är ända från 1200-talet.

Potamos Liopetriou

En pittoresk fiskehamn. I närheten ligger lämningarna efter ett venetianskt vaktorn. Den franske poeten Arthur Rimbaud arbetade i det här området på 1880-talet.

Byn Avgórou

Byn Avgórou. I Avgórou finns många bysantinska och postbysantinska kyrkor. Huvudkyrkan är tillägnad helgonen Petrus och Paulus. Inne i kyrkan finns två dubbelsidiga 1600-talsikoner. I byn finns även kapellet Agios Georgios och kyrkan Agios Georgios Teratsiotis.

1. Kyrkomuseum

Byn Avgórou. Ett gammalt kapell har byggts om till ett museum där det finns en liten men betydande samling kyrkoartefakter och ikoner, däribland en 1400-talsikon av Jesus.

2. Etnografiska museet

Avgórou's etnografiska museum ligger i ett gammalt tvåvåningshus. Här kan man se hur tidigare generationer levde i området.

Byn Xylofagou

Bykyrkan Agios Georgios byggdes och utsmyckades i slutet av 1400-talet. En ny ikonvägg byggdes 1770 och längre fram gjordes kyrkan om till kloster. "Förkunnelsen" och "Jesu födelse" är två av kyrkans viktigaste väggmålningar.

Cape Greco nationalpark

I Cape Greco-området tror man att det en gång fanns ett tempel som var tillägnat Afrodite. Cape Greco nationalpark är ett unikt, naturskönt område där man kan beundra magnifika klippformationer. Den lokala naturstigen förbinder området med Afrodites kulturella rundtur.

"På Cypren stötte jag på många fler sådana ekon av glömda ögonblick i det förgångna att belysa nuet med. Erövrare som Harun ar-Raschid, Alexander, Rikard Lejonhjärta; kvinnor som Catarina Cornaro och Helena Paleologus ... ett sammanflöde av skilda öden som färgade och belyste historien om en liten ö i östra Medelhavsbacken, gav den uttrycksfullhet och skärpedjup."

~ Lawrence Durrell, *Bittera citroner*

RUNDTURER PÅ CYPERN

Besök ön som en destination i sig...
eller gör en spännande avstickare

Oavsett om du ska vara på Cypern i bara några dagar eller en vecka eller mer, har du en rad olika valmöjligheter. Ön har en lång och brokig historia, men storleksmässigt är den relativt kompakt, vilket gör det lätt att ta sig runt. Du kan lägga upp din rundtur så att du får uppleva alla geografiska variationer. Åk t.ex. från Larnaka i öster till Pafos i väster via huvudstaden Lefkosia (Nicosia) i mitten och ta dig tid att utforska Troodos-bergen på vägen (tre–fem dagar). Eller håll dig enbart till kusterna och ta dig från Ayia Napas stränder till Pafos och hela vägen till den klippiga Akámas-halvön, via Lemesos (Limassol), med ett stopp i det antika Kourion och kanske på vinodlingarna vid Troodos-bergens fot (fyra–sju dagar). Eller följ ett visst tema: naturen (med vandring och naturstigar), antiken, stränder eller Afrodites fotspår för att ta några exempel. På denna ö där många olika civilisationer möts finns mycket att upptäcka vad du än väljer.

Exempel på rundtur:

DAG 1 – LEFKOSIA (NICOSIA)

På förmiddagen ett besök på Cyperns hantverkscentrum, följt av Cyperns arkeologiska museum, Bysantinska museet, konsgallerierna och Sankt Johannes-katedralen (Agios Ioannis). Lunch i Laiki Geitonia, en renoverad gammal stadsdel med caféer, tavernor, souvenirbutiker och gallerier. På eftermiddagen ett besök på etnologiska museet i Hadjigeorgakis Kornesios hus och Leventis stadsmuseum i Lefkosia.

DAG 2 – LEMESOS (LIMASSOL)

På förmiddagen ett besök på Kolossiborgen från 1200-talet, den viktiga stadsstaten Kourion och Apollon Hylates-helgedomen. På eftermiddagen ett besök på Lemesos medeltidsborg och antika Amathus.

DAG 3 – PAFOS

Besök Petra tou Romiou – Afrodites födelseplats – i utkanten av Pafos. I staden Pafos kan du besöka kungagravarna och Pafos arkeologiska park med mosaiker i Dionysos, Theseus och Aions respektive hus. Lunch i Pafos hamn följt av ett besök på Pafos-borgen och Sankt Paulus pelare. Unesco har satt upp hela staden Pafos på sin världsarvslista.

DAG 4 – PAFOS

På förmiddagen ett besök i Agios Neofytos-klostret och Agios Georgios i Pégeia för att se havsgrotorna. Fortsätt till byn Latsi för att avnjuta lite färsk fisk till lunch vid någon av alla restauranger med utsikt mot havet. På eftermiddagen ett besök på Afrodites bad och någon av naturstigarna på Akámas-halvön.

DAG 5 – LARNAKA

På förmiddagen ett besök i Agios Lazaros-kyrkan följt av Pierides-museet och den antika stadsstaten Kition. Lunch vid palmpromenaden. På eftermiddagen ett besök i Choirokitia, bosättningen från yngre stenålder som står med på Unescos världsarvslista och byn Léfkara som är känd för sina knyplade spetsar.

DAG 6 – TROODOS-BERGEN

Ett besök på Kykko-klostret, som är ett av öns rikaste kloster, och kyrkomuseet. Lunch i byn Pedoulás, följt av ett besök i en av Unescos tio bysantinska kyrkor, Archangelos Michael. Under eftermiddagen ett besök i en annan viktig bysantinsk kyrka som står med på Unescos världsarvslista, Agios Nikolaos tis Stegis i byn Kakopetria, och därefter en promenad i den gamla delen av byn.

DAG 7 – AMMOCHOSTOS-OMRÅDET

Besök Thalassa, stadens havsmuseum, och Ayia Napas kloster. Under eftermiddagen kan du simma i det kristallklara vattnet i Ayia Napa och Paralimni. Lite senare kan du utforska vandringsstigarna på Kap Greco.

ANDRA ALTERNATIV:

Byn Omodos: I Stavros-klostret finns gamla ikoner, utsökta träsniderier och andra intressanta kyrkoföremål samt ett litet museum som visar den nationella frihetskampen.

Byn Fikardou, i Lefkosia-distriktet:

Hela byn har förklarats som kulturminne för att bevara 1700-talshusen och har tilldelats Europa Nostra-priset.

RUNDTURER PÅ CYPERN

Bästa sättet att utforska Cypern är med bil. Det utmärkta vägnätet mellan städerna gör att man snabbt och enkelt tar sig fram. Här är några förslag på rundturer med olika teman som kan vara till hjälp för att upptäcka ön.

I historiens fotspår

Cypern är myternas och legendernas ö, en önation med en levande historia, kultur och tradition som är unik för Medelhavet. Här värdesätter man sitt förflutna men lever i hög grad i nuet. Detta blir tydligt när man utforskar ön där minnen från antiken existerar sida vid sida med den moderna samtiden. Varje region erbjuder resenären en unik upplevelse: här finns charmiga Larnaka som ofta är det första besökarna möter, huvudstaden Lefkosia (Nicosia) i inlandet, de fantastiska stränderna kring Lemesos (Limassol), Pafos och Ammochostos (Famagusta) och Troodos-bergens ceder- och pinjeskogar. Här nedan ges förslag på rundturer för att utforska det kulturella Cypern. Ytterligare rekommendationer till hur du kan lägga upp en sju dagars rundresa på ön får du under reseförslagen dag för dag på s. 20.

Antikens rundtur

Besök de antika bosättningarna Tenta och Choroikoitia och se de runda rekonstruerade hyddorna som ger en bild av hur det var att leva här på stenåldern. Vandra genom ruinerna efter den antika stadsstaten Kition, som en gång var en rik hamnstad och ett stort handelscentrum för koppar. Beundra den spektakulära utsikten från klipporna vid Amathus och Kourion, de båda antika stadsstater som omger den moderna staden Lemesos. I Amathus har världens största stenvas hittats. Den visas nu på Louvren. Den fantastiska grekisk-romerska teatern vid Kourion används än i dag för olika kulturevenemang. Besök världsarvsplatserna Afrodite-helgedomen vid Kouklia, kungagravarna och de fina mosaikerna i Pafos.

Den östra rundturen

Utforska den östra delen av ön och börja med Ayia Napa och dess sandstränder eller Protaras med alla dess väderkvarnar. Kör genom jordbruksområdet Kokkinochoria (den röda jordens byar) och staden Larnaka med dess palmkantade promenadstråk utmed havet. Fortsätt genom Meneou to Kiti och se till att inte missa den vackra bysantinska kyrkan Aggeloktisti, museet i Mazotós och kamelparken. Beundra panoramavyn från toppen av Stavrovouni med dess kloster och upplev de idylliska bergsbyarna, särskilt Léfkara, som är känt för sina spetsar och sitt silversmide.

Naturrundturen

Ön har ett behagligt klimat året runt och här finns också ett stort antal vandringsleder och naturstigar som gör naturen lättillgänglig. Här finns en mängd olika möjligheter att uppleva natur, historia och kultur. Många vandringsleder har utformats för att framhäva det vackra landskapet och öns starka Medelhavskaraktär. Från dessa stigar kan du uppleva ett omfattande och varierat växt- och djurliv, lämningar efter öns gruvverksamhet och andra intressanta platser.

Den bysantinska rundturen

Se Cyperns berömda målade kyrkor: de tio bysantinska kyrkorna som står med på Unescos världsarvslista med deras fina sluttande trätak, ikoner och freskomålningar. Kyrkorna ligger utspridda i regionerna Marathasa, Solea och Pitsilia i Troodos-bergen, ofta naturskönt belägna mellan träden, och är en imponerande syn.

Afrodites rundtur

Följ i spåren efter Afrodite, kärlekens och skönhetsens gudinna och Cyperns beskyddarinna. Rundturen är inriktad på arkeologiska platser som stod i centrum för Afrodite-kulten under antiken och omfattar bland annat Palaipafos (Kouklia), Amathus och Kition. De har också kopplingar till andra attraktioner och museer där man kan se olika artefakter som rör gudinnan. Låt dig omsvepas av historia, kultur och mytologi och lär dig allt om Afrodites födelse, mytologi och personlighet, ritualerna i samband med hennes kult och de växter och snäckskal som förknippades med henne.

Den västra rundturen

Ge dig ut i det mer orörda området på västra Cypern. På den korta rundturen kommer du genom området kring Pólis med dess traditionella arkitektur, längs en vidsträckt strand till byn Pamos med dess vackra fiskehamn och byn Pachyammos med en viktig pilgrimskyrka. På tillbakavägen kör du genom bergen via Stavros tis Psokas där du kan se mufflonfår och fortsätter via Lysos och Peristeróna där det finns ett bysantinskt museum. Om du vill förlänga rundturen kan du välja att köra tillbaka via den natursköna vägen som går via Pafos genom cederträsdalen, Kykko-klostret, Plátres och fortsätter sedan tillbaka ner genom Diarizos-dalen.

CYPERN

FÖR DIG MED SPECIALINTRESSEN

"... den sanna innebörden av den cypriotiska gästfriheten fångas i ett enda ord – Kopiaсте – som grovt översatt betyder 'kom och dela med oss'. Man kan inte gå förbi ett café och hälsa på någon som äter eller dricker utan att få höra detta ord som kommer som skjutet ur en kanon."

~ Lawrence Durrell,
Bittra citroner

Cypern har varit mötesplats för antikens civilisationer och är känt för sina arkeologiska utgrävningar, historiska lämningar och sitt sägenomspunna förflutna. Men Cypern är så mycket mer än sina kulturskatter: här finns också öns naturlandskap och soliga klimat som ger idealiska förutsättningar för dig som gillar aktiviteter som vandring, äventyrssport, golf, cykling, fågelskådning osv. Afrodites ö mitt i östra Medelhavets azurblå vatten tar emot dig med öppna armar oavsett vad du har för syfte med din resa – utomhusaktiviteter, ett minnesvärt bröllop eller en oförglömlig smekmånad, en konferens eller möte på toppmoderna anläggningar eller något annat.

Arkeologi

För den arkeologiintresserade finns det hur mycket som helst att förundras över på Cypern. Ön är fylld av antika grekiska och romerska ruiner och arkeologiska platser från yngre stenålder. Det finns särskilt många fynd från bronsåldern, romartiden och den bysantinska tiden.

En av öns mest spektakulära arkeologiska platser är Kourion, som ligger på en höjd väster om Lemesos (Limassol). Kourion grundades av akajiska kolonistörer från Argos på grekiska Peloponnesos på 1100- och 1200-talet f.Kr. och skulle bli en av Cyperns mest betydande antika stadsstater. I den natursköna västra delen av Cypern ligger staden Pafos, som finns med på Unescos världsarvslista tack vare Afrodite-helgedomen vid Kouklia (Palaipafos) och Nea Pafos. Pafos var ett viktigt område både för antikens Afroditekult och den tidiga kristendomens utbredning. Här finns också otroligt välbevarade romerska mosaiker i Dionysos respektive Theseus hus samt i basilikan Panagia Chrysopolitissa.

Familjeaktiviteter

Oavsett om man är ett barn eller en vuxen med barnasinet kvar har Cypern alla beståndsdelar till en vacker och spännande saga eller en äventyrlig och fascinerande tidsresa genom 11 000 års historia och kultur!

Gå in i en medeltidsborg och lär dig mer om kungabrillopet som ägde rum här för 300 år sedan! Besök en bosättning från yngre stenålder och ta reda på hur människor levde under stenåldern! Ge dig ut på skogsvandring och hitta dolda vattenfall!

Känner du dig modig? Är du pigg på äventyr? Eller vill testa något nytt? Då är det kanske läge att testa någon av vattenparkernas branta vattenrutschkanor som får nackhåret att resa sig! Eller ge dig ut på en fartfylld zipline-färd i skogens äventyrspark! Eller kör gocart! Vill du ta dig fram på ett annat ovanligt sätt? Varför inte rida på en åsna eller kamel? Älskar du djur? Åk till ett zoo! Gillar du att röra på dig? I så fall finns här både golf-, minigolf- och bowlingbanor! Är du inte så gammal? I så fall kan du alltid ha roligt med mamma och pappa på lekplatsen!

Oavsett hur gammal du är finns det mycket roligt som väntar på Cypern!

Bröllop och smekmånader

Det blir allt vanligare att gifta sig utomlands och Cypern har blivit ett av de populäraste resmålen i Medelhavet för bröllop. Här finns en rad olika platser att välja mellan – från den pampiga ceremonin vid havet till en enkel vigsel i solnedgången vid ett litet kapell, från ceremonin på turisthotellet till en vigsel i någon av de små bysantinska kyrkorna.

Cypern är också en av de mest romantiska destinationerna för par på smekmånad – och med 300 soldagar per år kan man nästan räkna med perfekt väder. Åk ut på landsbygden och upptäck Cyperns unika historiska, kulturella och naturrelaterade attraktioner eller koppla av på någon av öns fina badorter.

Konferenser och företagsevenemang

Cypern är en populär mötes- och konferensdestination. Många större hotell har konferensanläggningar. Cyperns internationella konferenscenter i Lefkosa (Nicosia) är en av östra Medelhavets mest välutrustade anläggningar och har kapacitet för stora möten och konferenser. Är du mötesarrangör räcker det med en dag på Cypern för att du ska inse vilken fantastisk plats detta skulle vara för en företagsresa.

Sport och äventyr

Cyperns varierade terräng och utmärkta klimat gör ön till en drömdestination för dig som gillar äventyrssporter som terrängcykling, bergsklättring och olika vattensporter. Detta är cyklisternas paradiset och du kan ge dig ut på upptäcktsfärd överallt, från de jordtrampade stigarna

bland pinjeträden i hjärtat av Troodos-bergen till det bergiga underlaget på den grönskande Akámas-halvön. På den här vackra delen av ön kan du simma, cykla, vandra och utforska naturen i egen takt.

Medelhavets klara vatten gör dessutom Cypern till en idealisk plats för dig som gillar vattensporter som segling, vindsurfning, draksurfning, snorkling, simning och scubadykning.

Den som vill vandra hittar de bästa vandringslederna i de bergiga regionerna, främst i Troodos-bergen och på Akámas-halvön där de finaste vandringslederna går genom naturreservat.

Golf

Cypern har perfekt golfväder en stor del av året och här finns flera 18-hålsbanor som alla hyr ut golfutrustning. Det finns tolv banor på Cypern (vissa med 18 hål och andra med 9 hål). The Aphrodite Hills Golf Club, Elea Golf Course i Secret valley och Minthis Hills Golf Club i det idylliska området kring ett 1100-talskloster är bara några exempel på vad Cypern har att erbjuda golfentusiasterna. Golfbanorna har olika svårighetsgrad, så här finns något för alla golfspelare. Mer information finns på: <https://www.cgf.org.cy/>.

CYPERNS MAT

När du smakar de cypriotiska rätterna får du uppleva en delikat och varierad smakpalett med inslag från Grekland, Turkiet, Levanten och andra håll. Det cypriotiska kökets mest typiska rätt är meze, som egentligen omfattar flera olika smårätter med vällagad mat, från koupepia (fyllda vindolmar) till moussaka, grekisk sallad och mycket annat. På vissa restauranger kan du få meze både med fisk och skaldjur och meze med kött. Du kan även välja att inleda med ett antal meze och sedan fortsätta med en huvudrätt med kött eller fisk.

Riktigt medelhavskök

Cyperns lokala kök bygger på Medelhavskökets klassiska beståndsdelar: färsk frukt och färsk grönsaker, olivolja och ofta fisk och skaldjur. Det finns också ett stort antal olika vegetariska meze: från elies tsakistes (krossade gröna oliver med korianderfrön, citron och vitlök) till kolokotes (små pajer fyllda med röd pumpa, russin och krossad vetepilaff) samt en rad andra rätter med enkelt tillagade färsk grönsaker, t.ex. moungra (inlagd blomkål), inlagda betor och ugnstekt potatis. Vanlig fisk är bland annat havsabborre, havsruda och röd mullus. Den som vill äta något stadigare får sitt lystmäte med färsk moussaka, stifado (en kraftig kött- och lökgryta) och ofta kleftiko, en cypriotisk specialitet där lamm grillas tillsammans med Medelhavsörter i en förseglad ugn.

Halloumi är Cyperns typiska ost och en vardagsdelikatess. Detta är en fast ost som framställs av mjölken från får uppfödda på timjan. Osten serveras ofta grillad, eftersom den inte smälter. Halloumi serveras ofta på cypriotiska restauranger och blir också allt vanligare utomlands. Även om den är god i sig kombineras den ofta med grillade grönsaker eller nyskivad vattenmelon.

Cypern är känt för sina vindruvor och en av öns bästa desserter är frukt eller mandlar i vindruvsaft, som serveras tillsammans med cypriotiskt kaffe. Men det är svårt att motstå en tallrik baklava eller rykande heta loukoumades (små munkar doppade i honung).

Äta ute

De vanligaste matställena är småbarer med överkomliga priser och populärast är de ställen som serverar den lokala maten. Oavsett om man befinner sig i en storstad eller mindre by kan ett besök på en taverna i grekisk stil också vara en upplevelse där man får uppleva en härlig cypriotisk atmosfär, ofta med folkdans och folkmusik. På ön känner man stor stolthet över det lokala köket, vilket gör att du kan uppleva det autentiska köket även på populära turistorter.

Det finns också ett stort antal caféer och snabbmatställen som serverar cypriotiska specialiteter och gyros (döner kebab) samt ständiga favoriter som sandwich och pizza.

Dagens viktigaste måltid är middagen, som intas efter kl. 20. Utöver de traditionella tavernorna finns det också restauranger som serverar mat från hela världen.

Nattliv och underhållning

För många är en utemiddag på Cypern en stor upplevelse där man kan få njuta av härliga rätter och drycker under många timmar, men nattlivet har mycket mer att bjuda på för den som fortfarande har energi kvar efter middagen. På många hotell har man cypriotiska musiker som underhåller middagsgästerna eller särskilda kvällar med traditionell musik och dans där även gästerna får testa sin förmåga i en lokal grekisk dans. Det är enklare än du kan tro! Turistorter med klubbar, barer och pubar är det populäraste alternativet för den som vill ha en riktig utekväll, men det finns också mer lokala alternativ. På de flesta hotell säljs även biljetter till konserter, dansföreläsningar och andra kulturevenemang. Teatrarna i de större städerna sätter upp både klassiska föreläsningar och moderna pjäser, ofta i vacker historisk miljö.

CYPERNS VIN

Ön har en lång vintradition som går ända tillbaka till de antika romarna, grekerna och egyptierna. I byarna Pyrgos och Erími vid Lemesos (Limassol) har man gjort arkeologiska fynd i form av gamla vinkärl som anses vara över 6 000 år gamla. Öns druvsorter är några av världens äldsta och det söta dessertvinet Commandaria är det äldsta namngivna vinet som fortfarande produceras.

Vinrundturer

Det finns sju olika vinrutter att ta på ön: Akámas Laona, Vouni Panagias-Ambelitis, Pitsilia samt Lemesos vinbyar (som tillsammans är kända som krasochoria, vilket betyder "vinbyarna"). Samtliga producerar både röda och vita viner.

De båda vanligaste lokala druvsorterna är mavro (svart) och xynisteri (vit). Xynisteri är den vanligaste vita druvsorten och ger ljusa, lätta viner med låg alkoholhalt (11–11,5 volymprocent). Mavro (röd) är en stor och saftig druva som ger dovt färgade viner med lätt smak. Mavro och Xynisteri blandas för att framställa commandaria samt även den lokala spritdrycken zivania.

Andra lokala druvsorter är bland annat de antika sorterna maratheftiko och ofthalmo (röda). På ön odlas även utländska druvsorter som chardonnay, muscat of alexandria, palomino, riesling, sauvignon blanc och semillon (vita) samt alicante bouschet, cabernet franc, cabernet sauvignon, cinsaut, grenache noir, mataro och shiraz (röda).

Commandaria

Cypern kan stoltsera med att ha världens äldsta vin som fortfarande produceras: det söta dessertvinet Commandaria.

Man har hittat källor ända sedan 800 f.Kr. där det talas om ett vin med namnet "Cypriot Nama". Man tror att det var Commandaria-vinet innan det fick sitt nuvarande namn under korstågen på 1100-talet. Vinet ansågs ha läkande egenskaper och det användes ofta som ett stärkande medel.

Rikard Lejonhjärta firade sin erövring av Cypern och sitt giftermål med Berengaria i Lemesos med Commandaria och kallade det "kungarnas vin och vinernas kung". År 1192 sålde han ön till johanniterriddarna och tempelriddarna, som därefter sålde den vidare till Guy de Lusignan men behöll sitt högkvarter vid Kolossi. Commandaria producerades främst i Kolossi där de hade sitt administrativa centrum – kallat La

Grande Commanderie – och det var härifrån druvan fick sitt namn. De torkade druvorna pressas och den avrunna saften samlas för att sedan få jäsa i kar eller stora keramikkärl – en metod som är mycket lik den som användes förr i tiden.

Inget besök på Cypern är komplett om man inte får med sig en flaska hem. Med det här vinet får man inte bara en dryck, utan också en del av öns historia med sig hem!

Zivania

Öns nationaldryck zivania har en alkoholhalt på 40–99 procent, så det är kanske inte så konstigt att det även brukar kallas eldvatten! Den här starka drycken är från 1300-talet när ön styrdes av venetianarna och tillverkas än i dag på samma traditionella vis.

KULTUR- EVENEMANG & ALLMÄNNA HELGDAGAR

FÖLJANDE DAGAR ÄR ALLMÄNNA HELGDAGAR PÅ CYPERN:

1 januari	Nyårsdagen
6 januari	Epifania (uppenbarelse dagen)
Februari/mars	Grön måndag (50 dagar före den grekisk-ortodoxa påsken)
25 mars	Greklands nationaldag
1 april	Cyperns nationaldag
April	Långfredag (fredagen före den grekiska ortodoxa påsken)
April	Annandag påsk (måndagen efter den grekiska ortodoxa påsken)
1 maj	Arbetets dag
Maj/juni	Pingst och kataklysmos (översvämningens festival)
15 augusti	Marie himmelfärd
1 oktober	Cyperns självständighetsdag
28 oktober	Greklands nationaldag (Ochidagen)
24 december	Julafton
25 december	Juldagen
26 december	Annandag jul

Ett land med festivaler, folklöre och festligheter

Cyperns långa, varierade historia har lett till att ön firar både religiösa högtider och olika fester som bygger på folktraditionen. För besökaren kan ön erbjuda ett stort utbud av olika kulturevenemang: från att uppleva de nationella helgdagarna till att delta i de mindre festivaler som firas i öns olika byar och städer under året.

För dig som vill uppleva en verkligt unik Medelhavskultur har mångfasetterade Cypern mycket att erbjuda: från operaföreställningar i en medeltidsborg till konserter på en antik grekisk-romersk teater.

Cyperns traditionella religiösa högtider sammanfaller med dem som firas i övriga Europa. På nyårsdagen brukar cyprioterna byta nyårgåvor och äta den traditionella nyårskakan vasilopita. I kuststäderna firas epifania (uppenbarelse dagen) med en simtävling där vinnaren är den som lyckats hämta ett krucifix som kastats ut i vattnet för att rena vattnet. Under stilla veckan bränns en Judasbild och ikonerna täcks över med en duk. I maj anordnas Anthestirias blomsterfestival för att fira vårens ankomst och i september kan man uppleva den årliga konstfestivalen i Lefkosia (Nicosia).

Lemesos (Limassol) är centrum för många karnevalsfestligheter under februari/mars, med bland annat ett stort karnevalståg och olika maskerader. Under sommaren anordnas här The Ancient Greek Drama Festival, som lockar musik-, dans- och teatergrupper från hela världen, och i september är det sedan dags för vinfestivalen.

I Pafos anordnas Afrodite-festivalen i slutet av augusti eller i början av september. Då samlas operaälskare från hela världen på medeltidsborgens gård för att uppleva föreställningar i världsklass. Musikälskare kan även njuta av International Pharos Chamber Music Festival som hålls i Kouklia i maj/juni varje år.

CYPERNS

BOENDEALTERNATIV

VAR MAN KAN BO PÅ CYPERN

Cypern erbjuder en rad olika boendeanternativ som håller hög internationell standard och har unik cyprisk karaktär. Oberoende av prisklass och om ditt hotell gäller arbete, semester eller kanske bådaderna, kan du räkna med att få ett kvalitetsboende och ett varmt välkomnande – som det anstår ett av Europas mest omtyckta semester mål. Oavsett om du reser med din partner, med småbarn, ensam eller med vänner, kan du känna dig hemma och trygg vart du än kommer.

Många hotell ligger förstas längs kusten, från Ayia Napa i öst till Pólis i väst. På de finaste hotellen finns inte bara eleganta hotellreceptioner, stora rum och lyxiga sviter, utan även en rad andra faciliteter och fördelar, t.ex. direkt tillgång till stranden och fina simbassänger, verkliga gourmetrestauranger (som ändå känns informella), träningsaktiviteter, gym, tennisbanor och världsberömda spa-anläggningar. Även på hotell i mellanklass ingår normalt den berömda generösa cypriska frukostbuffén i rumspriset. Läs vad som gäller på hotellets webbplats eller fråga när du bokar.

Här finns allt: från femstjärniga lyxhotell till små, enkla familjeställen. Du kan välja mellan stora hotell, lägenhetshotell, turistbyar och turistvillor samt campingplatser, traditionella hus och pensionat.

Om du är ute efter en lite annan typ av semester och vill lämna turiststråken för att uppleva Cypern som cypriska själva, har Cypern också ett särskilt program för landsbygdsturism. Här kan du t.ex. bo i renoverade traditionella hus i någon av öns många pittoreska byar. Du kan få mer information om Agrotourism Program på www.agrotourism.com.cy eller skicka ett e-postmeddelande till info@agrotourism.com.cy

PRAKTISK INFORMATION

BRA SAKER ATT KÄNNA TILL INNAN DU RESER

Om Cypern

Cypern ligger mitt i den östra delen av Medelhavet och har en areal på 9 251 km².

Befolkning: 864 200 (slutet av 2017).

Ön har stor demografisk spridning: 76,1 procent av befolkningen är grekcyprioter, 10,2 procent turkcyprioter och 13,7 procent utländska medborgare.

De största städerna är huvudstaden Lefkosia, med 330 000 invånare. Därefter kommer Lemesos (Limassol) med 239 800, Larnaka med 145 300 och Pafos med 90 200 invånare.

Styrelseskick

Cypern är en självständig suverän republik med en demokratiskt vald regering och president. Fria val hålls vart femte år för att välja president och parlamentsledamöter.

Språk

Grekiska är huvudspråk, men nästan alla talar även engelska. Det är även vanligt att man talar svenska inom hotell-/turistbranschen.

Före avresan

När man reser till Cypern måste man ha ett giltigt pass eller det nationella ID-kortet som polisen utfärdar. EU-medborgare behöver inget visum. I annat fall kan man ansöka om ett visum via Cyperns ambassad. Ett internationellt körkort kan också vara bra att ha om man ska hyra bil. Det är inte nödvändigt att ta vaccinationer innan man reser till Cypern.

Kläder och aktiviteter

Allmän information och förslag på klädsel och aktiviteter beroende på årstid.

April–maj: Temperaturerna är behagliga under dagtid, men kan sjunka något under natten. Medelvarm klädsel och sommarkläder. Lätta ylletröjor eller långärmade bomullsplagg kvällstid. En utmärkt årstid för dig som tycker om att vara ute i naturen eftersom ön är grön och många växter står i blom.

Juni–augusti: Sommarens varmaste månader. Mycket tunna och lätta sommarkläder. Perfekt för dig som gillar bad och olika strand-/vattenaktiviteter.

September–oktober: Varma dagar, svala oktoberkvällar. Lätt klädsel dagtid och lite varmare kläder kvällstid i oktober. Fortfarande perfekta förutsättningar för bad och vattenaktiviteter.

November: Behagligt varma dagar. Medelvarm klädsel. Lätta ylleplagg. Idealiskt väder för en höstresa. Det är fortfarande härligt att äta lunch utomhus. Även nu kan man ägna sig åt sol, bad och de flesta utomhusaktiviteter.

December–januari: Vinter för cyprioterna ... höst för våra utländska besökare!

Det kan regna någon gång emellanåt, men solen är aldrig långt borta. Vinterkläder – men då talar vi inte om tunga vinterjackor! Man brukar kunna delta i utomhusaktiviteter och utflykter året runt.

Februari: Det kan förekomma riktigt varma dagar. Blommande mandelträd, enstaka regnskuror och milda dagtemperaturer är typiska vårtecken. Det kan dock bli kallt på kvällen. Vinterkläder. Idealiska förhållanden för att åka skidor i Troodos-bergen.

Mars: Behagligt väder med mycket sol och naturen som visar sig från sin bästa sida. Medelvarma vinterkläder. Man kan delta i de flesta utomhusaktiviteter och mars är en utmärkt månad för långa promenader på landsbygden.

Bankernas öppettider, valuta och kreditkort
Bankerna på Cypern erbjuder en rad olika banktjänster i euro och utländska valutor och har korrespondentbanker i de flesta större städer världen över. De är också fullvärdiga medlemmar av SWIFT-systemet (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). Bankerna drivs helt i enlighet med EU:s banklagstiftning.

Växlingskontor och bankomater finns på de internationella flygplatserna i Larnaka och Pafos.

Det finns uttagsautomater utanför de flesta bankkontor i alla städer samt i de större turistorterna Ayia Napa och Paralimni.

Valutan är euro (€).

På de flesta ställen tar man emot alla större kreditkort.

Elektricitet

230 volt, växelström 50 Hz. Eluttagen är normalt

13 ampere, med fyrkantiga stickkontakter med tre stift.

Nödsituationer

I nödlägen kommer du fram direkt på följande nummer där du kan prata med någon på engelska:

- Ambulans: 112
- Brandkår: 112
- Polis: 112
- Nattöppet apotek: 11892
- NARKOTIKA-nödlinje: Informationscentret för droger och förgiftningar: 90901401

Marinor och segelhamnar

Lemesos marina: Lemesos marina ligger i Lemesos-bukten, på promenadavstånd från centrum. Marinans koordinater är 34° 40' N och 33° 02' 4" E. Den ligger 130 sjömil från Beirut (Libanon), 205 sjömil från Port Said (Egypten), 255 sjömil från Rhodos (Grekland) och 285 sjömil från Suez-kanalen (Egypten).

Lemesos marina är en inresehamn till Republiken Cypern och har pass- och tullkontor. Hamnen är öppen dygnet runt under alla väderförhållanden. Marinan har kajplatser för 650 båtar av olika storlek. Kajplatsen är mellan 8 och 115 meter och djupgången mellan 3,5 och 9 meter.

I Lemesos marina finns 40 butiker, 14 restauranger, barer och caféer, ett kulturcenter, en spa- och träningsanläggning samt parkeringsplatser för 750 bilar.

Tfn: +357 25 020 020

E-post: info@limassolmarina.com

Larnakas marina:

Larnakas marina ligger i Larnaka-bukten, 110 sjömil från Libanon och Syrien, 230 sjömil från Port Said och 250 sjömil från Grekland. Marinans koordinater är 34° 55' N och 33° 38' E. Marinan är en officiell inresehamn och har kajplatser för 400 båtar av olika storlek. Marinan har tull- och immigrationskontor för båtar på väg till eller från Cypern. Tfn: +357 24 653110
E-post: ctoLAR@cytanet.com.cy

St. Raphael Marina

Saint Raphael Marina ligger vackert intill hotellet

St. Raphael. Marinan har koordinaterna 33° 11' N och 34° 42' E och utgör en del av hotellanläggningen – ett paradiset för den som älskar motor- och segelbåtar. Här finns sammanlagt 237 kajplatser för båtar med en totallängd på upp till 30 meter och ett djupgående på 4 meter. Båtarna förtöjs akteröver vid tre betongpirar där det bl.a. finns färskvattenledning, el, telefon och tv.

Tfn: +357 25 834 255

E-post: marina@raphael.com.cy

Shopping

Lokalt producerade varor som brukar vara populära bland besökare är t.ex. lädervaror, gardiner och dukar, keramik, kopparprodukter, handgjorda silvvervaror och smycken, korgar och de berömda traditionella handgjorda Lefkaritika-spetsarna. De kan köpas i öns många souvenirbutiker och andra affärer samt på Cyperns hantverkscentrum i Lefkosia, Lemesos, Larnaka och Pafos.

Cyperns viner och spritdrycker, som är kända sedan århundraden, brukar också stå högt upp på besökarnas inköpslistor och kan köpas i snabbköp och större livsmedelsbutiker. Skor, skjortor, importerade textilier, glasögon och klockor brukar vara prisvärda köp.

I de flesta turistområden är souvenirbutiker och livsmedelsbutiker öppna till sent på kvällen och även hela söndagen.

Affärernas öppettider kan variera en hel del beroende på inriktning och läge, t.ex. om de finns inne i stan, ute på landet eller i ett turistområde. Normalt är butikerna öppna kl. 9–20 måndag till lördag, men detta kan variera med en timme eller två beroende på typ av butik och område. På söndagar öppnar butikerna senare, normalt kl. 11, och stänger mellan kl. 14 och 19, även detta beroende på typ av butik och område.

Vissa butiker har fortfarande halvdagsstängt på onsdags- och lördagseftermiddagar och helt stängt på söndagar. I de flesta turistområden på Cypern har dock både butiker och livsmedelsaffärer öppet fram till sent på kvällen och är även öppna på söndagar.

Under perioden 15 juni–31 augusti kan butikerna välja att hålla stängt kl. 14–17 under eftermiddagen (siesta).

Vid jul och påsk gäller särskilda öppettider: butikerna får hålla öppet längre inför helgerna, men måste stänga senast kl. 18 på julafton, nyårsafton och långfredagen.

Tider för solnedgång och soluppgång

Tiderna avser den 15:e varje månad och anges i klockslag avrundade till närmaste femminutersintervall.

Månad	Soluppgång	Solnedgång
Januari	6:55	17:00
Februari	6:35	17:30
Mars	6:00	17:55
April	6:15	19:20
Maj	5:45	19:45
Juni	5:30	20:00
Juli	5:45	20:00
Augusti	6:05	19:35
September	6:30	18:55
Oktober	6:50	18:15
November	6:20	16:45
December	6:45	16:35

(April–oktober: sommartid)

Dricks

Kunden väljer själv om dricks ska ges, men det är en gest som uppskattas av hotell- och serveringspersonal. Taxichaufförer, hotellreceptionister, frisörer m.fl. uppskattar också alltid ett mindre dricksbelopp.

Transporter

Bussar och shuttle-bilar: Från Larnakas internationella flygplats går det bussar och shuttle-bilar till alla större städer.

Biluthyrning: De större biluthyrningsföretagen har kontor i alla städer samt på Larnakas och Pafos internationella flygplatser. Hyrbilarna har röda registreringsskyltar, vilket gör dem lätta att känna igen.

Bra att veta för dig som ska hyra bil:

Försäkringen gäller bara inom Republiken Cypern.

Priset varierar beroende på fordonskategori, antal hyrddagar, säsong och olika tillägg. För försäkringen betalas en extra avgift.

Körsträckan är begränsad.

Bilen kan hämtas och lämnas på flygplatser enligt överenskommelse med uthyraren.

Bilen är normalt fulltankad när den lämnas ut till kunden, som står för denna kostnad. Om bilen är fulltankad när den lämnas tillbaka får kunden pengar tillbaka, om inte avtalet anger något annat.

Förare under 25 år måste informera uthyrningsföretaget om de har haft sitt körkort under kortare tid än tre år så att ett särskilt ålderstillägg kan göras i försäkringen.

Om det uppstår en skada betalar kunden en viss självrisk, beroende på fordonskategori.

Körkort: Besökare på Cypern får köra om de har ett giltigt internationellt körkort eller ett nationellt körkort, förutsatt att det gäller för den fordonsklass de vill hyra.

Europeiska körkort är officiellt erkända enligt lag 94 (1)/0. Körkort utfärdade i Norge, Island, Lichtenstein, Australien, Schweiz, Zimbabwe, USA, Japan, Kanada, Nya Zeeland, Sydafrika och Ryssland måste ersättas efter sex månader. Icke-europeiska medborgare samt medborgare från andra länder än de ovannämnda får köra med nationellt körkort i cirka 30 dagar (denna period är inte strikt begränsad). Om de har ett internationellt körkort får de köra, förutsatt att körkortet är giltigt.

Taxiservice: Taxibilar från Intercity Service kör mellan alla större städer på Cypern, ungefär en gång i halvtimmen. I bilarna finns fyra–sju passagerarplatser.

VÄDRET PÅ CYPERN

		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
Genomsnittlig dagstemperatur		17	18	19	23	28	31	33	33	30	27	22	19
Genomsnittlig nattetemperatur		7	7	8	13	17	19	22	22	20	17	13	10
Genomsnittligt antal soltimmar per dag		6	7	8	9	11	13	12	11	10	9	7	6
Genomsnittlig temperatur i havet		17	17	18	20	21	25	27	28	27	25	24	21
Genomsnittligt antal regndagar		9	7	6	5	2	0	0	0	1	3	5	7

DET TILLGÄNGLIGA CYPERN

INFORMATION FÖR PERSONER MED BEGRÄNSAD RÖRLIGHET.

Det finns olika former av faciliteter för Cypernbesökare med begränsad rörlighet. På vissa hotell kan man erbjuda olika hjälpmedel för att tillgodose särskilda behov och krav. Men då hotellutbudet kan variera rekommenderar vi att du kontaktar hotellet direkt för att kontrollera att de har vad som behövs för en viss funktionsnedsättning. På turismministeriets webbplats finns en lista över hotell som kan erbjuda olika hjälpmedel för personer med funktionsnedsättningar, se www.visitcyprus.com

Båda Larnakas och Pafos internationella flygplatser kan ta emot besökare med alla typer av tillgänglighetsbehov. Här finns t.ex. handikapptoiletter, laddstationer för elektriska rullstolar vid avgångsgaterna, lastramper för att rullstolar ska kunna lastas av och på i bussar samt ytterligare assistanstjänster, helt i linje med EU-förordning nr 1107/2006 om rättigheterna för personer med funktionshinder.

År 2007 godkände det cypriska parlamentet det s.k. europeiska blå kortet, ett parkeringsbevis som ger funktionshindrade rätt att parkera på vissa särskilda handikapplatser som finns överallt på ön, både längs allmänna vägar och på

allmänna parkeringsplatser. Detta kort utfärdas av avdelningen för social inkludering av personer med funktionsbegränsningar, som ingår i arbets- och socialförsäkringsministeriet. De kan kontaktas via telefon +357 22 406 406 eller e-post: info@dsid.mlsi.gov.cy

I de flesta cypriska städer kan man ta sig fram någorlunda med rullstol, men fortfarande återstår en del arbete för att åstadkomma en bättre infrastruktur. I svårtillgängliga områden rekommenderas du som använder rullstol att ha en ledsagare till hjälp.

Transporter kan ordnas runt ön bara transportföretaget informeras i förväg. Det finns också särskilda bussar med låga ramper, extra säkerhetsbälten och luftkonditionering samt särskilda taxibilar med plats för rullstol. Aktuell information kan erhållas från turismministeriets informationskontor.

Biluthyrningsföretag med automatväxlade bilar finns på Larnakas och Pafos flygplatser. Besökare med funktionsnedsättningar rekommenderas att kontakta biluthyrningsföretagen före ankomsten.

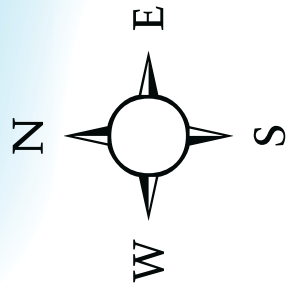
Särskilda handikapplatser brukar finnas på de flesta centralt belägna gator och torg, på flygplatserna, i

hamnar och marinor, vid offentliga byggnader, på de flesta kust- och turistorter samt vid många turistattraktioner och shoppingcenter.

Nödnummer
(Ambulans, brand- och räddningskår samt polis)
112

CYPERN

AFRODITES Ö VÄNTAR PÅ DIG ...

- LEGEND**
- City/Village
  - ★ Antiquity
  - ⦿ Monastery
  - ⦿ Castle
  - † Byzantine Church
  - ⓘ Tourist Information
  - Area under Turkish occupation since 1974

Cyprus

Travel Planner

DEPUTY MINISTRY OF TOURISM

www.visitcyprus.com

130.10.19